

การพัฒนาสังคม

SOCIAL DEVELOPMENT

กรมประชาสงเคราะห์

พิมพ์เพื่อเป็นอนุสรณ์

ในการดำเนินงาน

คุณแม่กิมเฮียะ อังคสิทธิ์

303.44

งานหลวง

ป116กค

รัตนโกสินทร์

จ.2

วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๐๘

คำนำ

ในโอกาสที่ คุณปกรณ์ อังศุสิงห์ ปลัดกระทรวงพัฒนาการ
แห่งชาติจะบำเพ็ญกุศลฌาปนกิจศพคุณแม่ของท่าน ในวันที่ ๓๐ มีนาคม
๒๕๐๘ คณะข้าราชการกรมประชาสัมพันธ์ระดับถึงในพระคุณของ
ท่านในฐานะผู้บังคับบัญชาเดิม ที่ได้ส่งเสริมกิจการประชาสัมพันธ์
ให้เจริญก้าวหน้ามาจนทุกวันนี้ และพิจารณาเห็นว่าควรมีส่วนร่วม
บำเพ็ญกุศลครั้งนี้กับท่านด้วย จึงติดต่อขอจัดพิมพ์หนังสือข่าวช่วยกัน
เพื่อเป็นอนุสรณ์ร่วมในการฌาปนกิจศพ คุณแม่กิมเฮียะ อังศุสิงห์
มารดาของท่าน

ในการพิจารณาคัดเลือกหนังสือเพื่อจัดพิมพ์ครั้งนี้ กรมประชาสัมพันธ์
เห็นว่าบทความเรื่อง "การพัฒนาสังคม" ซึ่ง คุณปกรณ์
อังศุสิงห์ ได้เขียนไว้ในสมัยที่ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์
เมื่อหลายปีมาแล้ว ยังเป็นเรื่องราวที่เหมาะสมกับภาวะบ้านเมืองอยู่
และนับว่าเป็นเอกสารที่มีคุณค่ามากเรื่องหนึ่งเท่าที่มีอยู่ในปัจจุบัน จึง
ได้ขออนุญาตท่านเจ้า ของ เรื่อง จัด พิมพ์ ขึ้น ใน นาม ของ ข้าราชการ
กรมประชาสัมพันธ์ เพื่อมอบเป็นบรรณาการแก่ผู้ที่มาร่วมบำเพ็ญ
กุศลฌาปนกิจศพมารดาของท่านผู้เขียน ณ โอกาสนี้

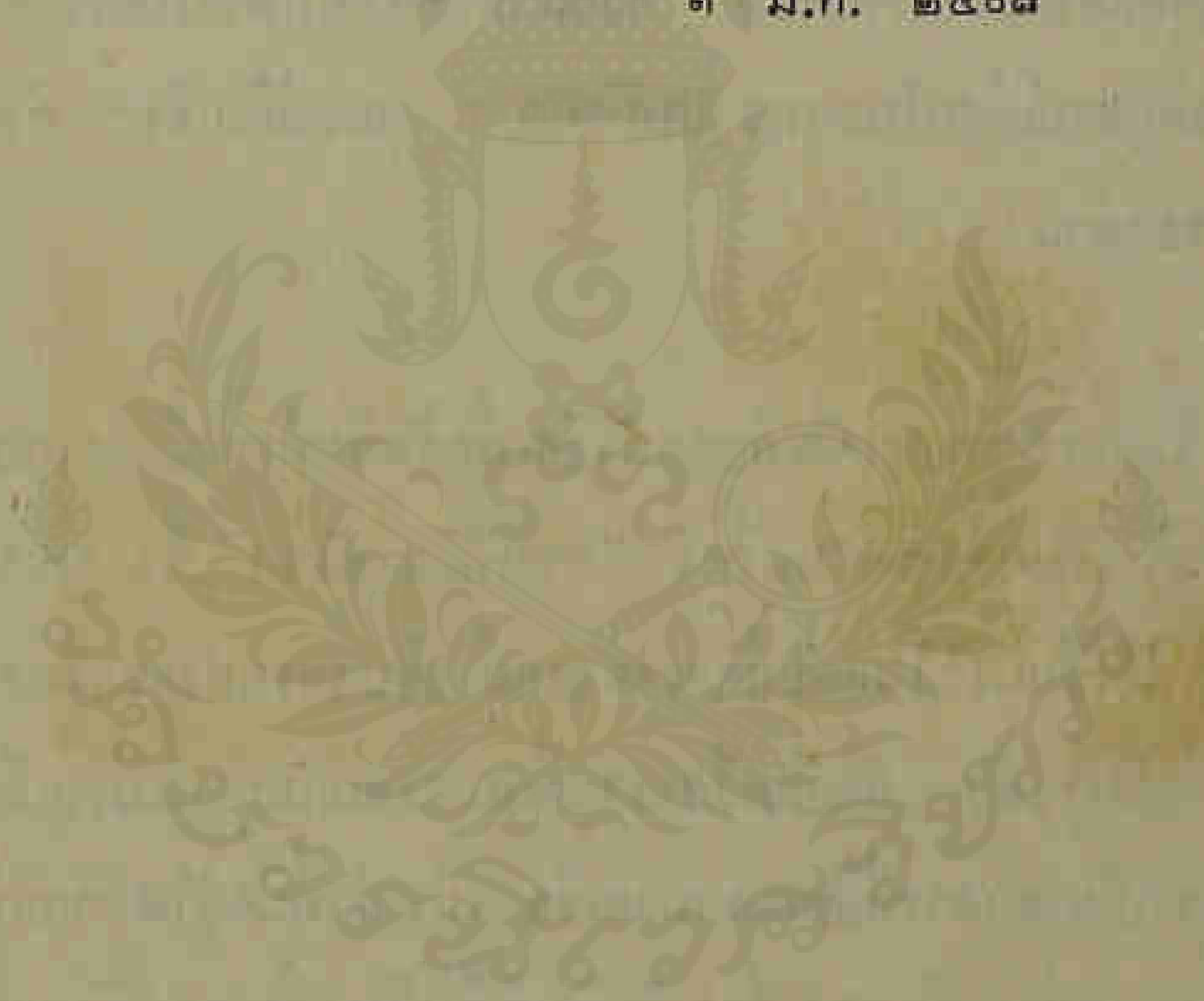
กุศลบุญราศรีใดซึ่งเกิดจากหนังสือนี้ กรมพระชาตวงศาเสนาบดีขอ
อุทิศแด่คุณแม่กิมเฮียะ อังคสุหงษ์ ผู้ล่วงลับไปแล้ว จงประดับใน
ฉัตรปรายภพนั้น เทอญ.

กุศลบุญราศรี

อธิบดีกรมพระชาตวงศาเสนาบดี

๑ มี.ค. ๒๕๐๗

គុណម៉ែ កឹមខើម៖ ច័ន្ទស៊ីងហ័
ថាត៖ ឃ.ព. ១៩១១
មរណៈ ១៩ មិថុណាម ឃ.ព. ១៩០៧

ประวัติ

คุณแม่กิมเฮียะ อังศุสิงห์ สกุลเดิม เกกะสุด เป็นธิดาของ
หลวงพัฒน์พรพาณิชย์ และนางยี่สุน เกิดวันอังคาร เดือน ๘ ปีมะเส็ง
พ.ศ. ๒๔๓๒ ที่ตำบลบางกระจะ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี มี
พี่น้องร่วมบิดามารดา ๖ คน คือ

นางจันทร์ เกกะสุด (ถึงแก่กรรม)

นางกิมเฮียะ อังศุสิงห์ (ถึงแก่กรรม)

นายอ่ำ เกกะสุด (ถึงแก่กรรม)

นางกิมทอง เจริญพิทักษ์

นางกิมทวน พงษ์พานิช (ถึงแก่กรรม)

หลวงประพนธ์นฤดม (ถึงแก่กรรม)

เมื่ออายุ ๒๒ ปี ได้สมรสกับ นายอึ้ง อังศุสิงห์ ครอบครัวยุ

ประกอบอาชีพทางการค้าขายตลอดมา มีบุตรธิดา รวม ๘ คน คือ

พระยาพิพิธอำพลวิมลภักดี (ประเดิม อังศุสิงห์ ถึงแก่กรรม)

นายดวง อังศุสิงห์ (ถึงแก่กรรม)

นางเลี้ยง พงษ์พานิช (ถึงแก่กรรม)

นางหลีก อังศุสิงห์

นางหลบ วิเศษภูติ

นางล้อม คงประศาสน์

นายปกรณ์ อังคสิงห์

น.ส. สำรวม อังคสิงห์

คุณแม่ ได้ ศึกษา หลักสูตร ทาง พระพุทธศาสนา โดย แยกฉาน
และยึดมั่นปฏิบัติธรรมโดยเคร่งครัด ในวัณธรรมสวนะก็เข้าวัดรักษาศีล
อุโบสถเป็นประจำ เป็นผู้มึจิตใจเมตตากรุณาโอบอ้อมอารี เป็นที่รัก
ใคร่นับถือของบรรดาญาติพี่น้องและผู้ใกล้ชิด ตลอดระยะเวลายาวนาน
ที่มิชีวิตอยู่

ท่านได้เริ่มบวช กระเสาะกระแสะ และ เนื่องจาก ความ ชรา มา เป็น
เวลากว่าปี และถึงแก่กรรมลงเมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๗
รวมอายุ ๘๕ ปีเศษ

การพัฒนาสังคม (Social Development)

โดย

ปกรณ์ อังศุสิงห์

ปลัดกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ

บทที่ ๑

ความนำ

บทความนี้เขียนขึ้นขณะที่ผู้เขียนเป็นนักศึกษาวิทยาลัยป้องกัน
ราชอาณาจักร ปี พ.ศ. ๒๕๐๓ ในฐานะเป็นรายงานการค้นคว้า
วิชาการด้านสังคม การที่ผู้เขียนได้เลือกค้นหัวข้อนี้เพราะเห็นว่า
เรื่องราวของการพัฒนาสังคมเป็นเรื่องใหม่ และกำลังเป็นที่สนใจของ
รัฐบาลและประชาชน โดยเฉพาะในการจัดทำโครงการพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมได้มีการพิจารณาและกล่าวถึงอยู่เสมอ

โดยที่เวลาการศึกษาและค้นคว้ามีจำกัด ข้อเขียนนี้จึงกล่าว
ถึงหลักการใหญ่ ๆ ของการพัฒนาสังคม สภาพและปัญหาทางสังคม
ของประเทศไทย การพัฒนาสังคมที่ดำเนินการอยู่ และข้อคิดเห็นใน
การปรับปรุงแก้ไข การศึกษาเรื่องนี้ได้อาศัยข้อมูลและข้อเท็จจริงที่มี
อยู่ในประเทศ ประกอบกับเอกสารอ้างอิงของต่างประเทศ นอกจาก
นี่ยังอาศัยข้อสังเกต ซึ่งผู้เขียนได้ประสบมาในการปฏิบัติหน้าที่ในด้าน
ประชาสงเคราะห์และตำแหน่งหน้าที่ในด้านปกครอง หวังว่าข้อเขียน
นี้จะเรียกร้องความสนใจให้มีการศึกษาความรู้ด้านพัฒนาสังคมมาก
ยิ่งขึ้นอีกตามความสำคัญของงานด้านนี้ที่นับวันจะทวียิ่งขึ้นต่อไป

บทที่ ๒

ความสำคัญของการพัฒนาสังคม

สังคม

การที่ประเทศชาติจะมีความเจริญก้าวหน้าและมั่นคง จำต้องอาศัยเศรษฐกิจดี การที่จะมีเศรษฐกิจดีและแน่นอนนั้น ต้องอาศัยการดำเนินงานทางเศรษฐกิจหลายอย่าง ที่สำคัญยิ่งก็คือ ต้องมีประชากรดี ประชากรเป็นทรัพยากรที่มีค่าที่สุดของชาติในการสร้างสรรคความเจริญทุกอย่าง ประชากรเป็นตัวจักรกลสำคัญ ประชากรเป็นทั้งผู้ผลิต ผู้อุปโภคบริโภค ผู้บริหาร ผู้ควบคุม และผู้ปฏิบัติตามโครงการ การงานทั้งหลายจะสำเร็จได้ผลสมบูรณ์ขึ้นอยู่กับประชากรที่มีอนามัยสมบูรณ์ จิตใจดี มีความเป็นอยู่ดี มีความชำนาญ มีความขยันขันแข็ง กระตือรือร้น มีการริเริ่ม ชอบค้นคิดและเปลี่ยนแปลงปรับปรุง ประชากรจึงมีบทบาทอย่างมากในการสร้างสรรคความเจริญให้แก่ประเทศชาติ ประสพการณ์ได้ชี้ให้เห็นว่าประเทศใดชาติใดมีประชากรที่ขยันขันแข็ง มีความชำนาญในงาน การงาน ประเทศนั้นก็มักจะมีแต่ความเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้า เช่นประเทศเยอรมัน ญี่ปุ่น ซึ่งเป็นประเทศแพ้สงคราม แต่ได้ประสพผลสำเร็จทางเศรษฐกิจล้ำหน้าอีกหลายประเทศ

บรรดานักเศรษฐศาสตร์ และนักวางแผนทั้งหลายต่างเห็นพ้อง

ต้องกันว่า การพัฒนาคน (Human Development) เป็นวิธีการสำคัญที่สุดในการพัฒนาเศรษฐกิจ

โดยเหตุนี้ในหลายประเทศที่มีโครงการพัฒนาเศรษฐกิจหรือมุ่งเร่งรัดการพัฒนาเศรษฐกิจได้เน้นการพัฒนาสังคม โดยถือเป็นการที่จะต้องทำควบคู่กันไป และถือว่าเป็นงานที่สนับสนุนและส่งเสริมซึ่งกันและกัน เรื่องนี้สามารถที่จะยกตัวอย่างได้ เช่นในการพัฒนาเกษตรเพื่อที่จะให้มีผลผลิตเพิ่มขึ้น การทำงานก็จะต้องมีการส่งเสริมในเรื่องการใช้ปุ๋ย การคัดเลือกพืชพันธุ์ ตลอดจนถึงเรื่องการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ด้วย ซึ่งวิธีการเหล่านี้เป็นวิธีการทางเศรษฐกิจ แต่การที่จะให้จุดมุ่งหมายของการพัฒนาเกษตรได้บรรลุผล จำเป็นที่จะต้องมีโครงการในด้านสาธารณสุข เช่น การกำจัดโรคไข้มาเลเรีย โรคพยาธิในลำไส้ ซึ่งเป็นศัตรูสำคัญของเกษตรกรที่ทำให้ไม่สามารถทำงานได้เต็มที่ ในด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม นอกเหนือจากเราจะต้องมีทุนรอนเพื่อซื้อเครื่องจักรต่าง ๆ แล้ว เราจำเป็นอย่างยิ่งต้องมีโครงการฝึกอาชีพช่างฝีมือ เพื่อที่จะได้คนที่มีความชำนาญไปดำเนินเครื่องจักร ในเวลาเดียวกันเราจำเป็นอย่างยิ่งต้องมีโครงการด้านแรงงานเพื่อดูแลสภาพความเป็นอยู่ของคนงานให้มีจิตใจที่จะทุ่มเทในการทำงานเป็นการเพิ่มผลผลิต ทั้งยังช่วยในด้านการรักษาความสงบในอุตสาหกรรม ไม่มีการขัดแย้งกับนายจ้าง ซึ่งจะเป็นผลให้เกิดการหยุดงาน เป็นต้น

นอกจากนี้ ความมั่นคงของชาติยังจำเป็นต้องมีพื้นฐานทางสังคมที่ดี กล่าวคือ สังคมนั้นมีสมาชิกอยู่ด้วยกันเป็นปึกแผ่นแน่นหนา มีความรักใคร่สามัคคีปรองดอง และมีจิตใจรักและเชื่อมั่นในความก้าวหน้าของประเทศชาติ

ประการสุดท้าย ประชากรส่วนใหญ่ต้องมีความอยู่ดีกินดี มีความผาสุก ชีวิตในครอบครัวราบรื่นมั่นคง ปราศจากสิ่งกังวลใจ มีงานอาชีพทำเป็นหลักฐาน ห่างไกลจากภัยทั้งหลาย เช่น โจรผู้ร้าย ภัยพิบัติ การก่อความวุ่นวายของ เขาจน ไส้เถื่อน เป็นต้น ความสำคัญของปัจจัยทางสังคมที่ดีเป็นสิ่งที่ยอมรับกันมาช้านาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนับแต่ได้มีวิวัฒนาการด้านอุตสาหกรรม เมื่อชุมชนขยายตัวพลเมืองเพิ่มขึ้น ที่อยู่อาศัยขาดแคลน ก่อให้เกิดสภาพสกปรกกรุงรัง ยังผลให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ สภาพอนามัย การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มีผลกระทบกระเทือนต่อครอบครัว ก่อให้เกิดความไม่ปรองดองกัน มีการหย่าร้าง เด็กถูกทอดทิ้ง เกิดปัญหาเด็กประพฤติเลวร้าย คนทำผิดกฎหมายและประพฤติไม่ชอบอื่น ๆ เช่น เสพยาเสพติดให้โทษ เป็นโสเภณี หนีอาชญากรรม ฯลฯ สภาพการณ์เหล่านี้เป็นผลร้ายต่อความผาสุกของประชาชนและความมั่นคงของบ้านเมืองมาก และยิ่งในภาวะการเมืองอย่างปัจจุบัน ซึ่งฝ่ายคอมมิวนิสต์กำลังใช้กลวิธีต่าง ๆ แทรกซึมและก่อให้เกิดความปั่นป่วนขวัญและสภาพทางจิตใจของประชากร ก็มีทางที่จะได้รับความกระทบกระเทือนยิ่งขึ้น

โดยเหตุนี้ ประเทศประชาธิปไตยทั้งหลายจึงตระหนักดีว่า ใน
 การต่อสู้ลัทธิอื่นไม่เพียงปรารถนาให้ นอกจากจะเป็นการต่อสู้ทางการ
 ทหาร ทางการเมืองแล้ว การดูแลจิตใจและความเป็นอยู่ของประชาชน
 ก็เป็นเรื่องที่จะต้องให้ความสนใจด้วย ฉะนั้น การที่จะทำนุบำรุง
 ประชากรให้มีความสุขอยู่ตถกนัต และมีคามมั่นคงทางจิตใจเป็นสิ่ง
 สำคัญอย่างยิ่งของนโยบายรักษาความมั่นคงของชาติ

การพัฒนาสังคม (Social Development)

เนื่องด้วยความสุขและความมั่นคงของประชากรมีผลเกี่ยวพันกับความเจริญก้าวหน้าของประเทศดังกล่าวแล้ว ทุกประเทศจึงสนใจดูแลความทุกข์สุขของประชากรตลอดมา การดำเนินงานด้านนี้เรียกกันว่า “การพัฒนาสังคม”

การพัฒนาสังคม (Social Development) หมายถึง การส่งเสริม และดูแลให้ประชาชนได้มีความสุข มีมาตรฐานการครองชีพดี ตลอดจนพยายามระงับและกำจัดความเดือดร้อนไม่ว่าทางกายหรือทางใจที่เกิดขึ้นแก่ประชาชน โดยมีนโยบายที่แน่นอน

การพัฒนาสังคมมีหลักการใหญ่ ๆ ดังนี้

๑. ส่งเสริมความสุขและความมั่นคงของประชากร คือ การส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าทั้งในด้านวัตถุและจิตใจ ให้ประชากรใช้ความรู้ความสามารถประกอบอาชีพอย่างเป็นลำดับขั้น โดยจะต้องมีโครงการที่จะรักษา และ ส่งเสริมไว้ซึ่งปัจจัยมูลฐานของการดำรงชีพ ซึ่งได้แก่ การจัดให้มีที่อยู่อาศัย อาหาร ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม การศึกษา และการอาชีพ

๒. ส่งเสริมความมั่นคงของครอบครัว คือ การสร้างความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นระหว่างพ่อ แม่ ลูก ญาติมิตร ครอบครัวเป็น

หน่วยสำคัญที่สุดของประเทศชาติ เป็นรากฐานแห่งความมั่นคงและ
ความก้าวหน้า ความแน่นแฟ้นของครอบครัว จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญ
ที่สุดของความมั่นคงของชาติ การดำเนินงานก็ประกอบไปด้วยการ
ส่งเสริมครอบครัวซึ่งมีบุตรมาก ในทางการเงิน ในการแนะนำ
และให้ปรึกษาหารือ เพื่อแก้ปัญหาความเดือดร้อนต่าง ๆ และจัด
ให้มีการคุ้มครองเลี้ยงดูเด็กกำพร้าอนาถาให้มีสถานที่อยู่ มีการศึกษา
และมีอาชีพ

๓. ยกมาตรฐานการครองชีพของประชาชน ได้แก่การส่งเสริม
ให้ประชากรได้มีการอยู่ดีกินดี โดยการปรับปรุงการทำงานให้มั่นคง
และมีรายได้สูงขึ้น

๔. ป้องกันความเดือดร้อนและความยุ่งยากของสังคม สังคม
ทุกแห่งมักจะประสบความเดือดร้อนและปัญหา เช่น ในอุตสาหกรรม
หรือในเมืองใหญ่ ๆ มักจะมีประชากรอย่างหนาแน่น เกิดมีการ
ขาดแคลนเรื่องที่อยู่อาศัย การงานหาลำบาก มีรายได้น้อย ครอบครัว
อยู่กันอย่างไม่ปกติสุข จำเป็นที่จะต้องป้องกันแก้ไขพยายามช่วยเหลือ
ในเรื่องที่อยู่อาศัย เรื่องอาชีพ ตลอดจนการจัดปัญหาความเดือด
ร้อนต่าง ๆ

๕. ป้องกันและระงับการกระทำที่เป็นภัยต่อสังคม สังคม
ที่อยู่ในภาวะที่กำลังเปลี่ยนแปลง มักจะมีบุคคลกลุ่มหนึ่งซึ่งจะด้วย
สภาพทางการศึกษาหรือทางจิตใจ ไม่สามารถที่จะปรับตัวเองให้เข้า
กับสิ่งแวดล้อมได้ มักจะหันเหไปประพฤติสิ่งที่ไม่ชอบ หรือเป็นภัย

ต่อสังคม ในเมืองอุตสาหกรรมหรือในเมืองใหญ่ ๆ เรามักจะพบเด็ก
เร่ร่อน กลางคืนประพาศไม่สมควรแก่วัย กระทำผิดกฎหมาย หรือ
คนซึ่งเสพยาเสพติดให้โทษ เป็นหญิงโสเภณี บุคคลเหล่านี้ก่อความ
เดือดร้อนอันเป็นภัยแก่สังคมอยู่มาก และยังทำให้ประเทศชาติต้อง
เสียแรงงานไปอีก จึงจำเป็นต้องเข้าป้องกัน ระวัง และหาทาง
ช่วยเหลือบุคคลเหล่านี้ อาจโดยการจัดวางผังเมืองที่ถูกต้อง จัดให้มี
บริการสำหรับท้องถิ่น เพื่อที่เด็กและเยาวชนจะได้ใช้เวลาว่างไปใน
ทางที่เป็นประโยชน์ ฯลฯ

จากหลักการใหญ่ ๆ ข้างต้น การพัฒนาสังคมสามารถแบ่งออก
เป็นงานพัฒนาใหญ่ ๆ ๓ ด้าน คือ การพัฒนาด้านศึกษา สาธารณสุข
และบริการสังคม

๑. การศึกษา (Education)

การให้การศึกษาคือหน้าที่อันสำคัญของรัฐบาล และถือได้ว่าเป็น
หน้าที่อันสำคัญอันสำคัญอันหนึ่ง นอกจากนี้ การให้การศึกษาก็
ไม่แต่เพียงเป็นการช่วยให้มีพลเมืองที่รู้หน้าที่และความรับผิดชอบ ยัง
เป็นการลงทุนทางเศรษฐกิจอันสำคัญอันหนึ่ง กล่าวคือ เป็นการ
ปรับปรุงคุณภาพของพลเมืองให้มีความรู้ และมีวิชาชีพและความ
ชำนาญ สามารถที่จะทำมาหากินเลี้ยงครอบครัว และช่วยกัน
สร้างสรรคประเทศชาติได้ การศึกษาประกอบไปด้วยหลายชั้น เริ่มแต่

ชั้นอนุบาล การศึกษาชั้นประถมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษา ชั้นอาชีวศึกษา
และชั้นอุดมศึกษา

โดยปกติ ทุก ประเทศย่อม จะ จัดการ ศึกษา ไม่ คิด มูล ค่า แก่
ประชากรทุกคน ให้มีความรู้ อย่างน้อยก็ชั้นประถมศึกษา ในระยะ
หลังสงครามเป็นต้นมา หลายประเทศได้มีความ โหม่เอียงที่จะเพิ่ม
การศึกษาโดยไม่คิดมูลค่าเพิ่มขึ้น โดยมีหลักการให้เด็กได้รับการ
ศึกษาอย่างน้อยเป็นเวลา ๖-๗ ปี สำหรับการศึกษาชั้นมัธยมเป็น
การให้การศึกษาเพื่อเตรียมรับนักเรียนเพื่อการศึกษาชั้นสูงขึ้น นอก
จากนี้ ในด้านการอาชีวศึกษา ปัจจุบันได้เน้นมากในด้านการ
ที่จะช่วยให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถที่จะทำงาน ได้ถูกต้องตรงตาม
ต้องการของนายจ้าง ในด้านการศึกษาชั้นอุดมศึกษาและมหาวิทยาลัย
ซึ่งทุกประเทศก็ได้ขยายวิชาการด้านนี้ให้กว้างขวาง เพื่อจะรับกับ
จำนวนความต้องการของนักศึกษาให้มากยิ่งขึ้น กล่าวได้ว่าจำนวน
นักศึกษาชั้นอุดมศึกษาและมหาวิทยาลัยได้เพิ่มขึ้น อย่างรวดเร็วในทุก
ประเทศ

นอกเหนือจากการศึกษาข้างต้นแล้ว รัฐบาลยังมีความจำเป็น
ที่จะต้องจัดการศึกษาอีกหลายด้าน เช่น การจัดมูลสารศึกษา หมายถึง
ถึงทางให้ความรู้ ในทางทำมาหากันแก่ผู้ทพนวยการศึกษาแล้ว การ
สอนผู้ไม่รู้หนังสือให้สามารถอ่านออกเขียนได้ การจัดสอนมูลสาร
ศึกษานับว่าเป็นเรื่องสำคัญมากในประเทศที่เพิ่งพัฒนาทั้งหลาย เพราะ
มีประชากรในชนบทส่วนใหญ่ไม่รู้หนังสือ ฉะนั้น จึงเป็นอุปสรรคใน
การที่จะปรับปรุงวิธีการทำมาหากันและการครองชีพให้เหมาะสม

๒. การสาธารณสุข (Health)

การสาธารณสุข หมายถึงการดำเนินการส่งเสริมให้ประชาชน มีร่างกายและจิตใจที่สมบูรณ์ มีอายุยืนนาน แนะนำให้ความรู้เรื่อง การบำรุงรักษาร่างกาย รับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ มีการ พักผ่อนร่างกายที่เพียงพอ จัดบ้านเรือนให้สะอาดถูกสุขลักษณะ ใน การป้องกันมีกิจกรรมควบคุมโรคภัยไข้เจ็บ แนะนำให้พลเมืองปลูกผักและ ผลิตยาฆ่าแมลง ในด้านการรักษาพยาบาล ได้จัดตั้งโรงพยาบาล เจ้าหน้าที่ เครื่องยา และเวชภัณฑ์ที่ทันสมัย

ประชากรที่มีร่างกายไม่แข็งแรงและมีโรคเบียดเบียน ย่อมไม่ สามารถเป็นประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ ในอินเดียมีหนึ่งๆ ใช้มาเดเรีย ได้ทำให้สูญเสียทางเศรษฐกิจเป็นมูลค่าประมาณ หนึ่งหมื่นล้านบาท ในอเมริกาโรคหัวใจอย่างเดียวทำให้เศรษฐกิจเสียหาย ๕ หมื่นล้านบาท

โดยเหตุนี้เอง การสาธารณสุขจึงมีความสำคัญยิ่งต่อความ มั่นคงของประเทศชาติ หลักการดำเนินงานสาธารณสุขที่ได้ผลจำต้อง มีโครงการที่แน่นอน กล่าวคือ มีโครงการส่งเสริมให้ประชาชนมี สุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ให้สวัสดิภาพแก่ประชาชน ให้พ้นจากอุบัติเหตุร้ายให้มากที่สุด ในการปฏิบัติให้บรรลุผลตาม โครงการดังกล่าว เราได้จัดการให้กรมอนามัยแนะนำส่งเสริมให้ ประชาชนช่วยประเทศ มีการอยู่ดีกินดี โดยจัดให้มีโครงการโภชนา ขนบท โครงการบำบัดโรคขาดธาตุอาหาร โครงการส่งเสริมแม่

และเด็ก ในด้านการป้องกัน ก็ได้มีโครงการกำจัดโรคมาเลเรีย การควบคุมวัณโรค การปราบโรคเรื้อน และการป้องกันโรคติดต่อร้ายแรง ในด้านการรักษาพยาบาลผู้เจ็บป่วย ก็ได้จัดให้มีโรงพยาบาลและสถานือนามัย

๓. บริการสังคม (Social Service)

บริการสังคม หมายถึง โครงการส่งเสริมความผาสุกและสวัสดิภาพของประชากร ตลอดจนพยายามป้องกัน บำบัดความเดือดร้อนต่าง ๆ

จากคำนิยามนี้ จะเห็นว่า บริการสังคมมุ่งดำเนินการหลายด้าน ประการแรก มุ่งส่งเสริมให้ประชาชนได้ครองชีพเพียงพอกับความจำเป็นและความต้องการเบื้องต้น ซึ่งได้แก่ ที่อยู่อาศัย อาหาร ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม ประการที่สอง ส่งเคราะห์บุคคลบางจำพวกที่ไม่สามารถช่วยตัวเองได้ เช่น เด็กไร้ที่พึ่ง คนพิการทางร่างกายและจิตใจ คนชรา ฯลฯ ประการที่สาม แก้ปัญหาความเดือดร้อนต่าง ๆ เช่น การแก้ปัญหาเรื่องที่อยู่อาศัย หาทางขจัดสาเหตุของเด็กประพฤติเรื่องอาชญากรรม หลีกเลี่ยงโทษ เป็นต้น

งานด้านนี้ได้ออกกำเนิดขึ้นเมื่อต้นศตวรรษที่ ๒๐ ซึ่งเป็นระยะเวลาที่มีการเริ่มพัฒนาอุตสาหกรรม ด้วยผลแห่งการนำเครื่องจักรมาใช้แทนแรงงานมนุษย์ วิถีชีวิตทางเศรษฐกิจได้เปลี่ยนแปลงไป ประชาชนซึ่งเคยครองชีพด้วยรายได้ของตนเอง เนื่องจากการทำสวนทำไร่ก็เริ่ม

รับจ้างทำงาน อาศัยค่าจ้างจากนายจ้างซึ่งประกอบการค้าหรือตั้ง
โรงงานอุตสาหกรรม หมู่บ้านได้ขยายเป็นเมือง เมืองเล็กกลายเป็น
เมืองใหญ่ ผู้คนเพิ่มขึ้นทำให้เกิดความขาดแคลนเรื่องที่อยู่อาศัย การ
ทำมาหากินลำบาก ค่าครองชีพสูง คนไร้งาน คนงานได้รับบาดเจ็บ
จากการทำงานในโรงงาน ครอบครัวซึ่งเคยอยู่ด้วยกันด้วยความ
ปกติสุข เกิดหย่าร้าง ก่อให้เกิดปัญหาเด็กกำพร้า เด็กเร่ร่อน คน
ประพฤตินิสิตกฎหมาย ซึ่งด้วยความเดือดร้อนต่าง ๆ นี้ ทำให้รัฐบาล
เริ่มตระหนักถึงภาระหนักที่จะเข้าแก้ปัญหาและดูแลความสุข
ของประชาชน และเห็นว่าหน้าที่ของรัฐบาล ซึ่งแต่เดิมถือว่า รัฐบาล
มีหน้าที่ป้องกันประเทศและดูแลความปลอดภัยภายในประเทศ ป้องกัน
มิให้คนประพฤตินิสิตกฎหมายเท่านั้นยังไม่เป็นภาระเพียงพอ รัฐบาลยัง
มีความจำเป็นที่จะต้องเข้าส่งเสริมความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม
ตลอดจนเข้าดูแลความสุขของประชาชนด้วย ซึ่งทัศนะใหม่นี้จึงทำให้
เกิดคำว่า “รัฐสวัสดิการ” (Welfare State) ขึ้น

จากวิวัฒนาการดังกล่าว ประเทศประชาธิปไตยจึงได้ยอมรับ
นับถือนโยบายบริการสังคมเป็นนโยบายสำคัญเท่าเทียมกับนโยบาย
ป้องกันและรักษาความปลอดภัยของประเทศ นโยบายตัวนั้นประกอบ
ไปด้วยโครงการใหญ่ ๆ ดังนี้

(๑) การสงเคราะห์เด็ก (Child Welfare)

การสงเคราะห์เด็กได้แก่ การให้การสงเคราะห์แก่เด็ก
กำพร้า อนุภรรยาบกพร่อง หรือเด็กที่ทางครอบครัวทอดทิ้ง หรือเด็ก

ที่มีประพัตการณตกอยู่ในอนัตตรายแห่งคตธรรม หรือก่อกวกรกระทำ
 ผลิต นอกจากนั้น การสงเคราะห์เด็กข้งมุงที่จะเข้าดูแลสงเสริมให้
 ครอบครวัได้เลี้ยงดูเด็ก และคุ้มครองเด็กให้มีความเจริญทั้งด้านจิตใจ
 และร่างกาย และป้องกันมิให้เด็กได้รับการปฏิบัติไปในทางที่ไม่ชอบ

หลักการสำคัญที่สุดของการสงเคราะห์เด็ก อยู่ที่พยายามสร้าง
 ความเจริญให้แก่เด็ก ทั้งในด้านจิตใจและร่างกาย พยายามช่วยเหลือ
 ทั้งเด็กและครอบครวัควบคู่กันไป เพราะถือว่าครอบครวัเป็นสถานที่
 สำคัญที่สุดสำหรับเด็ก และการสงเคราะห์จัดให้เป็นไปตามความ
 เต็มพร้อมทุกระยะแห่งอายุ โดยสรุป การสงเคราะห์เด็กมีการดำเนิน
 การดังต่อไปนี้

- ก. การมารดาและทารกสงเคราะห์ (Maternal & Child care) ให้คำแนะนำในการเลี้ยงดูเด็ก การตรวจและ
 พยาบาลก่อนและหลังคลอด การจัดบ้านสำหรับหญิง
 มีครรภ์และการช่วยเหลือระหว่างการคลอดบุตร
- ข. การให้เงินสงเคราะห์ครอบครวั (Children's allowance)
 ได้แก่ การจ่ายเงินประจำเดือนแก่ครอบครวั เพื่อใช้เลี้ยง
 ด้ดูเด็ก
- ค. การสงเคราะห์เด็กกำพร้าอนาถา ได้แก่การรับเลี้ยงเด็ก
 ไว้ในสถานสงเคราะห์ ให้การดูแล การศึกษาอบรมนำเด็ก
 ไปฝากเลี้ยงตามบ้าน ตลอดจนการรับเป็นบุตรบุญธรรม

ง. การสงเคราะห์เด็กพิการ ได้แก่การรักษาพยาบาล ให้
การเลี้ยงดูและฝึกอาชีพ รวมทั้งการจัดทำงานให้แก่เด็ก
พิการ

จ. การสงเคราะห์เด็กที่ประพฤติน่ากลัว ไม่สมควรแก่วัย ได้แก่
การควบคุมดูแล ตลอดจนการอบรมแก้ไขเด็กที่เหี้ยมเรื้อน
ในสถานสถานอื่น ๆ โดยการนำตัวเด็กไปควบคุมไว้ใน
สถานสงเคราะห์ เพื่อทำการตรวจความบกพร่องทั้งทาง
ร่างกายและจิตใจ ให้การเลี้ยงดูอบรมอาชีพ นอกจากนี้
ยังมีการบริการที่จะช่วยเหลือเด็กให้ใช้เวลาว่างไปในทาง
ที่เป็นประโยชน์ เช่น การจัดสนามเด็กเล่น จัดตั้งสโมสร
และศูนย์เยาวชน เป็นต้น

(๒) การสงเคราะห์ครอบครัว (Family welfare)

การสงเคราะห์ครอบครัวมุ่งช่วยเหลือครอบครัวให้
สามารถที่จะเลี้ยงดูบุตรให้มีความเจริญก้าวหน้า ทั้งด้านร่างกายและ
จิตใจ สามารถเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศได้ โดยมีมุ่งที่จะเสริมสร้าง
ชีวิตครอบครัวให้มีความสุขด้วยคนตั้งความปกติสุข เข้าช่วยปัญหา
ขัดแย้งในครอบครัวระหว่างพ่อกับแม่หรือระหว่างพ่อแม่กับเด็ก

ในการดำเนินงานมีหลักการใหญ่ ๆ ด้วยกัน ๒ ประการ ประการ
แรก ให้การแนะนำเกี่ยวกับปัญหา มีปัญหาเคสตัวอย่างเกี่ยวกับ
การครองชีพความประพฤติของเด็กและปัญหาเคสตัวอย่างอื่น ๆ ประการ
ที่สอง ให้ความช่วยเหลือทางการเงิน ซึ่งรวมถึงการจ่ายเงินสงเคราะห์

ครอบครัวผู้มีบุตรมาก เพื่อช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูบุตร จ่าย
ยารักษาโรค ไรตามิน และอาหารอันจำเป็นแก่เด็กให้ในราคาพิเศษ
หรือโดยไม่คิดมูลค่า การลดภาษีสำหรับบุคคลผู้มีบุตรมาก และการ
ช่วยเหลือในด้านที่อยู่อาศัยแก่ครอบครัวที่ยากจน กล่าวโดยย่อการ
สงเคราะห์ครอบครัว มุ่งที่จะธำรงรักษาไว้ให้ครอบครัวได้มีความ
มั่นคง ความผาสุก โดยให้สมาชิกในครอบครัวอยู่กันโดยเรียบร้อย
ทั้งนี้ โดยรัฐบาลให้ความช่วยเหลือในด้านการเงินและบริการแนะ
แนวปัญหาชีวิต

(๓) การส่งเสริมอาชีพและการแรงงาน (Occupational
Promotion and labour Administration)

หมายถึง บริการที่ รัฐบาลจัด ขึ้นเพื่อ ส่งเสริม การ ทำมาหากิน
ของประชาชน ซึ่งอาจจะเป็นการควบคุมอาชีพบางอย่างไว้สำหรับ
คนไทย การส่งเสริมในด้านทุนรอน เช่น การให้เงินไปประกอบอาชีพ
การจัดสรรที่ดินตามแบบนิคมสร้างตนเอง คือ รัฐบาลช่วยประชาชน
ที่ไม่มีที่ดินของตนเอง หรือมีไม่เพียงพอไปประกอบอาชีพในที่ดินที่รกร-
ร้างว่างเปล่า โดยรัฐบาลให้ทุนและอุปกรณ์ที่จำเป็นตลอดจนสร้าง
ถนนหนทาง บ่อน้ำ และสิ่งสาธารณูปโภคอื่น ๆ ให้การศึกษาวิชาชีพ
แก่ประชาชน เพื่อที่จะช่วยให้ได้รับความรู้ ในการทำมาหากิน การ
ให้บริการด้านแรงงาน หมายถึงหางานและแนะแนวอาชีพการคุ้มครอง
ดูแลลูกจ้างทั้งหลายให้ ได้รับ ประโยชน์ และการตอบแทนที่เป็นธรรม
ทั้งยังมุ่งส่งเสริมให้นายจ้างและลูกจ้างได้มีความเข้าใจกันดี เพื่อ
ทั้งสองฝ่ายจะได้ร่วมมือกันทำงานให้เป็นประโยชน์อย่างเต็มที่

(๔) การอาคารสงเคราะห์ (Housing Project)

มุ่งที่จะสนับสนุนช่วยให้ประชาชนได้มีที่อยู่อาศัยให้ถูกต้องและมีมาตรฐานเพียงพอที่จะรักษาไว้ซึ่งสุขภาพอนามัย โดยรัฐบาลสร้างอาคารสงเคราะห์ให้เช่า ให้เช่าซื้อ การให้กู้ยืมเงินหรือให้เงินอุดหนุนในการก่อสร้าง ตลอดจนหาทางสนับสนุน องค์การเอกชนให้ดำเนิน การ ก่อสร้าง อาคาร สงเคราะห์โดย รัฐบาล ลดหย่อน ภาษีบางประเภทให้ นอกจากนี้ในท้องถิ่นที่ประชาชนมีเวลาว่างมาก รัฐบาลจะได้ สนับสนุนให้ ประชาชน เหล่านี้ใช้ แรงงาน ปลุกสร้าง อาคาร โดย รัฐบาลให้เงิน อุดหนุนในการปลูกสร้างตลอดจนถึงที่ดิน

(๕) การสงเคราะห์คนชรา คนพิการ และทุพพลภาพ

(Welfare for the aged and handicaped)

การจัดให้อยู่ในสถานสงเคราะห์หรือให้ความช่วยเหลือในทางการเงิน เช่น การจ่ายเงินให้เป็นประจำเดือน นอกจากนี้รัฐบาลอาจจะช่วยเหลือในด้านบริการ ในด้านการศึกษาและการพักผ่อน โดยจัดสถานที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจ มีการฝึกอาชีพที่คนชราและคนพิการสามารถที่จะใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ได้

(๖) การสงเคราะห์ผู้ประสบภัย (Public Disaster relief)

มุ่งที่จะทำการสงเคราะห์ผู้ประสบภัยธรรมชาติและสาธารณภัย เช่น คนซึ่งประสบภัยน้ำท่วม ไฟไหม้ พายุพัด อดคีตขาดแคลนข้าวและน้ำบริโภคโดยรัฐบาลให้ความช่วยเหลือ เช่น แจกจ่ายอาหาร เครื่องนุ่งห่ม จัดที่พักชั่วคราวตลอดจนช่วยให้ประกอบอาชีพต่อไป

(๗) บริการเพื่อชุมชน (Community Services)

หมายถึงการที่รัฐบาลจัดตั้งบริการด้านการศึกษา การอาชีพ การพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อส่งเสริมให้ประชากรได้ใช้เวลาว่างไปในทางที่เป็นประโยชน์โดยการจัดตั้งศูนย์ประชาคม จัดตั้งสโมสรประเภทต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ที่มีความรักและสนใจ ในงานอาชีพหรืองานอดิเรกต่าง ๆ ได้มาพบปะหารือเพื่อติดต่อประสานงานและหาความรู้เพิ่มเติม นอกจากนี้ บริการด้านนันทนาการจะจัดให้มีการสำรวจและค้นคว้าปัญหาสังคม จัดให้มีข่าวสารเกี่ยวกับบริการ สังคมสงเคราะห์ โดยจัดตั้งองค์การกลางขึ้น ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างองค์การสังคมสงเคราะห์เอกชนและรัฐบาล

(๘) โครงการพัฒนาการท้องถิ่น (Community Development)

หมายถึงแผนงานของรัฐบาลที่จะเข้าปรับปรุงส่งเสริมท้องถิ่น โดยชักจูงให้ประชาชนเข้ามาร่วมในโครงการ โดยรัฐบาลให้ความช่วยเหลือตามที่จำเป็น โครงการพัฒนาการท้องถิ่นมีวิธีการดำเนินงานหลายด้าน คือ

- ก. การปรับปรุงในด้านวัตถุ กล่าวคือ การปรับปรุงถนนหนทาง บ้านเรือนอาคาร การชลประทาน การอนามัย การศึกษา และสาธารณสุข
- ข. การปรับปรุงประชาชน มุ่งที่จะส่งเสริมประชาชนให้ปรับปรุงวิธีการทำงาน ตลอดจนการริเริ่มอื่น ๆ และให้รู้จักนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ให้เป็นประโยชน์ และ

ค. การปรับปรุงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ มุ่งที่จะเปลี่ยนแปลงการทำงานของเจ้าหน้าที่ให้เข้าใจวิธีที่จะชักจูงส่งเสริมประชาชนให้เข้าทำงานปรับปรุงท้องถิ่นของตนเอง

โครงการพัฒนาการ ท้องถิ่น สามารถที่จะดำเนินการ ได้ ทั้ง ในชนบทและในเมือง แต่ในทางปฏิบัติ ส่วนใหญ่โครงการพัฒนาการท้องถิ่นปฏิบัติอยู่ในชนบท ทั้งนี้ก็เพราะว่า ปัญหาของชนบทนั้นมีมากมาย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวชนบทมีเวลาว่างมากที่จะเข้ามาทำงานปรับปรุงการทำการทำมาหากินในท้องถิ่นได้ อย่างไรก็ตาม การพัฒนาการท้องถิ่นยังมีความจำเป็นสำหรับการปรับปรุงความเป็นอยู่ของประชากรในเมืองไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในที่ที่เป็นแหล่งเสื่อมโทรม หรือมีคนอยู่อาศัยมาก ๆ

(๕) โครงการป้องกัน ระวัง และบำบัดการกระทำที่เป็นภัยต่อสังคม (Social Defence)

โครงการนี้มุ่งที่จะป้องกันบำบัดการกระทำที่เป็นภัยต่อสังคม ได้แก่ อาชญากรรม ยุวอาชญากรรม เด็กวัยรุ่นที่ประพฤติไม่ชอบ หลุมงโตเถื่อน ผู้ติดยาเสพติดให้โทษ การดำเนินการประกอมนไปด้วย การศึกษาให้ทราบถึงสาเหตุ แล้วหาทางแก้สาเหตุ เช่น การที่จะปรับปรุงที่อยู่อาศัย พยายามก่อสร้างศูนย์กลางการศึกษาและสังคมเพื่อที่จะให้ประชากรได้ใช้ประโยชน์จากบริการเหล่านั้น นอกจากนั้นสำหรับบุคคลซึ่งกระทำผิด รัฐบาลก็เข้าทำการสงเคราะห์อบรมแก้ไขและฟื้นฟู โดยจัดตั้งสถานสงเคราะห์ นำบุคคลเหล่านั้นมา

กล่อมเกลตาและหาทางแก้ไข โดยเฉพาะอย่างยิ่งมุ่งที่จะให้มีการฝึกอาชีพเพื่อที่จะเป็นทางทำมาหากิน หลังจากที่ได้หลุดพ้นจากสถานสงเคราะห์ไปแล้ว

(๑๐) การประกันสังคม (Social Insurance)

โครงการที่กล่าวมาแล้วข้างต้นทั้งหมดเป็นโครงการที่รัฐบาลเข้าดำเนินการเองเป็นส่วนใหญ่ และหนักไปในด้านการแก้ปัญหาหลายด้าน สำหรับการประกันสังคมเป็นโครงการซึ่งมีลักษณะแตกต่างกับโครงการที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด ในประเด็นที่ว่าโครงการนี้เป็นโครงการซึ่งให้หลักประกันเกี่ยวกับรายได้ (Income Maintenance) ของบุคคลไว้ล่วงหน้า และโดยปกติเป็นโครงการซึ่งใช้กับบุคคลซึ่งทำงานและได้ค่าจ้างสม่ำเสมอ

การประกันสังคม หมายถึงโครงการซึ่งรัฐบาลจัดขึ้นบังคับให้ประชาชนซึ่งอยู่ในข่ายของกฎหมายจ่ายเงินสมทบในกองทุนประกันในระหว่างซึ่งทำงานและมีรายได้ ผู้ประกันจะได้รับผลประโยชน์ตอบแทน เมื่อ มีสิทธิตามเงื่อนไขที่ โครงการประกันสังคมได้วางไว้ โครงการประกันสังคมมีจุดมุ่งหมายที่จะสร้างหลักประกันให้แก่บุคคลที่ทำงานได้รับค่าจ้าง บุคคลสามารถมีรายได้สม่ำเสมอในคราวที่ประสบเคราะห์กรรมบางอย่าง โครงการนี้โดยปกติให้หลักประกันในด้านดังต่อไปนี้ คือ ในด้านชราภาพ กล่าวคือ เมื่อมีผู้ประกันได้มีอายุถึงการชราภาพ (หลักทั่วไปชายอายุ ๖๕ ปี หญิงอายุ ๖๐ ปี) และออกจากงานก็จะได้รับเบี้ยประกันตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ ประกัน

ประเภทที่ ๒ ได้แก่ ประกันการว่างงาน ซึ่งผู้ประกันจะได้รับผลประโยชน์ในคราวที่ประสบการว่างงาน ประกันประเภทที่ ๓ ได้แก่ การประกันอุบัติเหตุจากการทำงาน หมายถึง ผู้ประกันจะได้รับเงินค่าทดแทนและได้รับการรักษาพยาบาลโดยไม่คิดมูลค่า ในกรณีที่ได้รับอุบัติเหตุจากการทำงาน หรือเกิดเป็นโรคเนื่องจากการทำงาน การประกันประเภทสุดท้าย ได้แก่ การประกันในด้านการรักษาพยาบาล หมายถึง ผู้ประกันและในบางกรณีรวมถึงครอบครัว โดยจะได้รับการรักษาพยาบาลโดยไม่คิดมูลค่าทุกอย่างจากโครงการนี้

โดยสรุป บริการสังคมได้พัฒนาการมาอีก ปัจจุบันมีขอบเขตของงานกว้างขวางหลายสาขา มีทั้งด้านส่งเสริมความอยู่ดีกินดีของประชาชน บังคับบัญชาซึ่งจะก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่างๆ และสงเคราะห์ผู้ได้รับความเดือดร้อน งานด้านนี้ปฏิบัติโดยทั้งองค์การของรัฐบาลและเอกชน องค์การเอกชนหมายถึงองค์การซึ่งก่อตั้งขึ้นโดยผู้มีใจกุศลและเมตตาทั้งหลาย อาจจะเป็นองค์การของฝ่ายศาสนา หรือสมาคมมูลนิธิทั้งหลายก็ได้ โดยก่อตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมและช่วยเหลือผู้ประสบความเดือดร้อนในปัญหาต่างๆ

ในต่างประเทศ องค์การเอกชนได้ดำเนินการอย่างกว้างขวาง ในด้านบริการสังคมไม่เพียงองค์การของรัฐบาล เช่น ในประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ ในประเทศชานเฮเซียก็ได้แก่ ประเทศอินเดีย พิลิปปินส์ ญี่ปุ่น มลายู ซึ่งมีองค์การเอกชนเข้าดำเนินการในด้านบริการสังคม

๔. การกำหนดนโยบายบริการสังคม

โดยที่งานบริการสังคมมีขอบเขตกว้างขวางและโครงการแต่ละอันยังสามารถแยกแยะออกไปหลายสาขา ฉะนั้น ในทางปฏิบัติการดำเนินงานก็แตกต่างกันไปจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่ง ฉะนั้นสมควรที่จะได้พิจารณาถึงหลักการที่จะช่วยให้ประเทศหนึ่งประเทศใดพิจารณาว่าสมควรจะริเริ่มโครงการใดก่อนหรือหลัง การกำหนดแผนงานบริการสังคมมีหลักการใหญ่ ๆ ที่ควรจะพิจารณาดังนี้

(๑) บริการสังคม เป็นนโยบายที่จะช่วยแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนและในเวลาเดียวกัน มุ่งที่จะส่งเสริมความมั่นคงและผาสุกของประชาชน ฉะนั้น ขอบข่ายของโครงการบริการสังคมจึงขึ้นอยู่กับปัญหาและความต้องการของประเทศแต่ละประเทศในขณะนั้น ๆ ฉะนั้น โครงการย่อมแตกต่างกันแล้วแต่ลักษณะของประเทศ ปัญหาข้อเท็จจริงของแต่ละประเทศเป็นปัจจัยสำคัญที่จะกำหนดนโยบายโดยเหตุนี้ การกำหนดนโยบายจึงจำกัดคำนึงถึงสภาพตั้งกล่าวของประเทศไทย ๆ ประกอบด้วย อาทิเช่น สภาพทางเศรษฐกิจของประเทศอาเซียน แตกต่างกับสภาพทางเศรษฐกิจของประเทศตะวันตก กล่าวคือ เป็นประเทศกสิกรรม พืชเมืองส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชนบท และงานเกษตรเป็นงานหลัก บริการสังคมจึงหนักไปในด้านการส่งเสริมการทำมาหากิน และยกมาตรฐานความเป็นอยู่ของประชาชน และโครงการที่สำคัญ ได้แก่ นิคมสร้างตนเอง การพัฒนาการท่องเที่ยว การจัดสรรที่ดิน การส่งเสริมอาชีพ เป็นต้น

(๒) เนื่องจากนโยบายบริการสังคมก็เช่นเดียวกับนโยบายทางสังคมอื่น ๆ จำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ฉะนั้น จำเป็นที่จะต้องกำหนดขึ้นโดยพิจารณาถึงวิวัฒนาการของสภาพอื่น ๆ ของประเทศประกอบด้วย ยกตัวอย่างในกรณีซึ่งมีภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม ไฟไหม้ แผ่นดินไหว จำเป็นที่จะต้องได้รับการช่วยเหลือเป็นพิเศษ เช่น การจัดหาอาหารการกิน เครื่องนุ่งห่ม ที่พักที่อาศัยชั่วคราว เป็นต้น นอกจากนี้ กรณีฉุกเฉินอื่น ๆ เช่น การที่เด็กวัยรันท่อความเดือดร้อนต่าง ๆ เป็นกรณีใหญ่ ก็ย่อมจะต้องอาศัยวิธีการหลายอย่างที่จะแก้ปัญหา

(๓) นโยบายบริการสังคมบางครั้งถูกกำหนดขึ้นโดยแรงกดดันของประชาชนหรือกลุ่มชนหนึ่งชนใด เช่น การปฏิบัติต่อเด็กวัยรันทหลังจากที่ทางหนังสือพิมพ์และประชาชนได้สนใจกันมาก รัฐบาลก็ได้เร่งรัดงานด้านนี้ เช่น การค้นคว้าวิจัยหาสาเหตุการจัดตั้งคณะกรรมการประสานงาน การจัดตั้งศูนย์เยาวชนสนามเด็กเล่น เพื่อช่วยให้เด็กใช้เวลาว่างไปในทางที่ถูกต้อง

(๔) นโยบายบริการสังคมถือกำเนิดขึ้นเพื่อส่งเสริมความกินดีอยู่ดีของประชาชน ฉะนั้น ในการที่จะให้การดำเนินงานได้มีประสิทธิภาพ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพิจารณาถึงนโยบายสาขาอื่นประกอบด้วย กล่าวคือ รัฐบาลจำเป็นต้องพิจารณาถึงปัญหาการจัดลำดับความสำคัญและกำหนดนโยบายซึ่งเห็นว่าจำเป็นและเร่งด่วน หรือเป็นนโยบายซึ่งสนับสนุนกิจการอย่างอื่นของบ้านเมือง เรื่องที่ชัดเจนที่สุด

ก็ได้แก่ โครงการนิคมสร้างตนเองซึ่งประเทศย่านอาเซียเกือบทุกประเทศได้ถือเป็นนโยบายบริการสังคมที่สำคัญ เพราะงานนอกเหนือจากจะเป็นการช่วยเหลือประชาชนให้มีที่อยู่ถาวร มีรายได้แล้ว ยังเป็นโครงการที่สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจอีกด้วย

ประการสุดท้าย ในการจัดลำดับความสำคัญ รัฐบาลอาจจะพิจารณาถึงความต้องการและนโยบายทางสังคมอื่น ๆ ประกอบด้วย เช่น ในการที่จะให้มีกฎหมายแรงงานสำหรับเด็กห้ามมิให้ใช้เด็กซึ่งอายุต่ำกว่ากำหนดทำงาน จำเป็นที่จะต้องพิจารณาถึงบริการในด้านการศึกษา ซึ่งสามารถที่จะช่วยให้เด็กซึ่งไม่ต้องทำงานได้มีโอกาสเล่าเรียนหาความรู้ด้วย มิฉะนั้นแล้วการห้ามเด็กทำงานแต่เวลาเดียวกันเด็กถูกปล่อยไว้เฉย ๆ ก็อาจจะเป็นผลร้ายมากกว่าที่จะให้เด็กทำงาน

(๕) ตามที่กล่าวแล้วข้างต้น บริการสังคมเป็นงานใหญ่ มีขอบเขตกว้างขวาง ถ้าเพียงแต่รัฐบาลยอมไม่สามารถที่จะดำเนินการได้เต็มที่ ทั้งนี้ก็เพราะว่ารัฐบาลเองก็มีภาระหน้าที่อยู่หลายด้านแล้ว โดยเหตุนี้จึงเป็นนโยบายของประเทศประชาธิปไตยทุกประเทศที่จะสนับสนุนและส่งเสริมองค์การเอกชนเข้าร่วมดำเนินงานด้วย ทั้งนี้โดยรัฐบาลจะให้การสนับสนุนทางการเงิน กล่าวคือ ให้ทุนอุดหนุนการยกเว้นภาษีบางอย่าง การช่วยเหลือทางวิชาการและการให้ยืมเจ้าหน้าที่ทางวิชาการไปช่วย การปฏิบัติดังกล่าวนี้กล่าวได้ว่าเป็นเรื่องที่ทำเนิกรกันเกือบทุกประเทศ ซึ่งรวมถึงประเทศทางอาเซียของเราด้วย

บทที่ ๕

สภาพปัญหาและบริการสังคมในประเทศไทย

ก. สภาพทางสังคม

๑. ประชากร

ปรากฏจากผลการสำมะโนประชากร ๒๕๐๓ ว่าประเทศไทย มีประชากรทั้งสิ้น ๒๖,๒๕๗,๘๖๐ คน เป็นเพศชาย ๑๓,๑๕๕,๑๕๘ คน และหญิง ๑๓,๑๐๓,๗๐๒ คน เป็นประชากรอยู่ในเขตเทศบาล ๓,๒๗๓,๘๖๕ คน หรือประมาณร้อยละ ๑๓ ของประชากรทั่วประเทศ ในจำนวนนี้อยู่ในเขตเทศบาลกรุงเทพฯ ๑,๒๘๘,๒๕๗ คน

สำหรับความหนาแน่นของประชากร เมื่อเทียบกับเนื้อที่ทั้งสิ้น ปรากฏว่ามีประชากรโดยเฉลี่ย ๕๓ คน ต่อเนื้อที่ ๑ ตารางกิโลเมตร จังหวัดที่มีราษฎรอยู่หนาแน่นในประเทศไทย คือ จังหวัดพระนคร มีประชากรอาศัยอยู่โดยเฉลี่ย ๓,๕๓๕ คน ต่อเนื้อที่ ๑ ตารางกิโลเมตร

ปรากฏจากผลการสำรวจเบื้องต้นดังกล่าวด้วยว่า จำนวนประชากรดังกล่าวนี้มีสัญชาติไทยประมาณ ๒๕.๘ ล้านคน หรือร้อยละ ๙๘.๒ ของประชากรทั้งประเทศ นับว่ามีมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องสัญชาติของประชากรเพียงเล็กน้อยเท่านั้น เมื่อเทียบกับ ๑๓ ปีที่ผ่านมาแล้ว คือ พ.ศ. ๒๕๘๐ มีประชากรสัญชาติไทยอยู่ร้อยละ ๙๗

เมื่อพิจารณาถึงจำนวนประชากรดังกล่าวข้างต้น เปรียบเทียบกับในปีก่อน ๆ ปรากฏว่าในระยะเวลาหลังนี้ อัตราเพิ่มของประชากรไทย

สูงขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากอัตราตายได้ลดลงเรื่อยมา แต่อัตราเกิดได้โน้ม
 สูงขึ้นเรื่อย ๆ จากตารางพิมพ์บนนั้นจะเห็นว่า ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๐
 เป็นต้นมา อัตราเกิดได้เพิ่มสูงขึ้นจากพันละ ๒๓.๖ คน เป็นพันละ
 ๓๓.๗ คนต่อปี ในปี ๒๕๐๐ ส่วนตามอัตราตายนั้นปรากฏว่าได้ลด
 ต่ำลงทุกปีคือจากพันละ ๑๗.๓ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๖ ลดลงเป็นพันละ ๘.๓
 เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๘ เมื่อเขาอัตราตายมาลบออกจากอัตราเกิดจึงปรากฏ
 ว่า อัตราเพิ่มของพลเมืองได้โน้มสูงขึ้น ตั้งแต่ ๓๖.๘ ต่อพันในปี ๒๔๘๖
 จนเป็น ๒๘.๘ ต่อพันในปี ๒๔๘๘ ในระยะระหว่างปี ๒๕๐๐ ถึงปัจจุบัน
 ประมาณว่า ในระยะดังกล่าวนี้ ประชากรไทยเพิ่มขึ้นประมาณ
 ร้อยละ ๓ ต่อปี หรือประมาณปีละ ๘๐๐,๐๐๐-๑,๐๐๐,๐๐๐ คน ซึ่ง
 หากอัตราเพิ่มยังคงดำรงอยู่เช่นนั้น ประเทศไทยจะมีพลเมือง ๕๐.๗
 ล้านคน ในปี ๒๕๒๐ *

เกี่ยวกับอายุของประชากรนั้น หากพิจารณาย้อนหลังตั้งแต่ ปี
 พ.ศ. ๒๔๘๐ เป็นต้นมา ถึงปี ๒๔๘๐ ก็ปรากฏว่าอายุของประชากร
 ในกลุ่มอายุต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย ประชาชนที่อยู่
 ในวัยเด็ก คนที่ต่ำกว่า ๑๕ ปีมีประมาณร้อยละ ๕๓-๕๒ ของประชากร
 ทั้งประเทศ และจากผลการสำมะโนในปี ๒๕๐๓ ปรากฏว่าสัดส่วน
 ของเด็กในวัยนี้ก็ยังคงเดิม ซึ่งเมื่อเทียบกับจำนวนพลเมือง ๒๖.๓
 ล้านคนแล้ว ก็พบว่าจะเป็นเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี ประมาณ ๑๑.๓
 ล้านคน หรือประมาณร้อยละ ๕๓

* ประชากรของประเทศไทย โดยคณะกรรมการวิจัยสาขาวิชาสถิติและ
 รัฐประศาสนศาสตร์สภาวิจัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๓

ตารางแสดง อัตราเกิด อัตราตาย และอัตราเพิ่ม
ของประชากร

๒๔๘๖ - ๒๕๐๐

ปี	อัตราเกิด		อัตราตาย		อัตราเพิ่ม		หมายเหตุ
	จำนวน	เกิดเป็นพันละ	จำนวน	เกิดเป็นพันละ	จำนวน	เกิดเป็นพันละ	
๒๔๘๖	๕๘๘,๘๗๐	๓๓.๘	๒๘๗,๐๕๓	๑๗.๑	๒๙๑,๘๑๗	๑๖.๗	
๒๔๘๗	๕๒๕,๔๔๖	๒๘.๗	๒๘๘,๕๔๐	๑๖.๕	๒๓๕,๙๐๖	๑๓.๓	
๒๔๘๘	๔๓๓,๒๖๑	๒๔.๐	๒๗๖,๕๘๒	๑๕.๓	๑๕๖,๖๗๙	๘.๗	
๒๔๘๙	๔๑๑,๗๓๕	๒๓.๐	๒๕๙,๐๖๖	๑๕.๕	๑๕๒,๖๖๙	๘.๕	
๒๔๙๐	๔๑๓,๔๓๐	๒๓.๖	๒๓๔,๓๑๕	๑๓.๔	๑๗๙,๑๑๕	๑๐.๒	
๒๔๙๑	๔๒๖,๐๕๔	๒๔.๐	๑๘๙,๙๖๘	๑๐.๗	๒๓๖,๐๘๖	๑๓.๓	
๒๔๙๒	๕๐๔,๖๘๒	๒๗.๙	๑๙๐,๔๐๑	๑๐.๕	๓๑๔,๒๘๑	๑๗.๔	
๒๔๙๓	๕๒๕,๐๘๐	๒๘.๖	๑๘๕,๔๕๕	๑๐.๐	๓๔๐,๖๒๕	๑๘.๖	
๒๔๙๔	๕๕๒,๗๕๑	๒๙.๖	๑๘๓,๘๙๗	๑๐.๔	๓๖๘,๘๕๔	๑๙.๒	
๒๔๙๕	๕๗๓,๔๖๐	๓๐.๒	๑๘๙,๒๑๑	๑๐.๐	๓๘๔,๒๔๙	๒๐.๒	
๒๔๙๖	๖๐๗,๑๘๘	๓๑.๕	๑๘๓,๐๖๖	๙.๕	๔๒๔,๑๒๒	๒๒.๒	
๒๔๙๗	๖๘๑,๗๙๒	๓๔.๘	๑๙๒,๕๙๕	๙.๘	๔๘๙,๑๙๗	๒๕.๐	
๒๔๙๘	๖๙๔,๙๘๕	๓๕.๐	๑๘๗,๖๖๖	๙.๔	๕๐๗,๓๑๙	๒๕.๖	
๒๔๙๙	๗๗๓,๗๕๖	๓๘.๐	๒๐๒,๐๑๗	๙.๑	๕๗๑,๗๓๙	๒๘.๙	
๒๕๐๐	๗๗๑,๒๔๒	๓๗.๗	๒๑๗,๑๓๓	๙.๕	๕๕๔,๑๐๙	๒๘.๒	

ที่มา : ตารางที่ ๘ หนังสือประชากรของประเทศไทย โดยคณะกรรมการวิจัย
สาขาวิทยาศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ สภาวิจัยแห่งชาติ ๒๕๐๓

ส่วนผู้ที่มียศอยู่ในวัยชรา อายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไปนั้น มีอยู่
เพียง ๓,๒๐๗,๒๓๕ คน หรือร้อยละ ๕.๖ ของประชากรทั้งดิน

เมื่อหักจำนวนประชากรวัยเด็ก คืออายุต่ำกว่า ๑๓ ปี และ
วัยชรา คืออายุมากกว่า ๖๐ ปีออกแล้ว ยอดที่เหลือจึงคงเป็นประชากร
วัยทำงาน (Labour Force) ซึ่งมีอยู่ร้อยละ ๖๓ ของประชากร ดังนั้น
ในปัจจุบัน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับจำนวนประชากรทั้งประเทศ
แล้ว จะมีประชากรซึ่งอยู่ในวัยทำงานในราว ๑๖ ล้านคน คนในวัย
นี้เองจะสามารถสร้างผลิตภัณฑ์และรายได้ให้แก่ชาติ ซึ่งจะได้นานหรือ
น้อยย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง ข้อสำคัญก็คือ คุณภาพหรือฝีมือ
และโอกาสในการทำงานนั่นเอง

๒. การศึกษาของประชากร

การศึกษาและปัญหาความคิดของประชานั้น เป็น
พื้นฐานอันสำคัญสำหรับสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่ตนเอง และชาติ
คุณภาพของคนนั้นโดยปกติอาศัยพื้นฐานการศึกษาและพัฒนาขึ้นด้วย
ความคิดอ่าน ความคิดริเริ่ม รู้จักนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษามา
ปรับปรุงดัดแปลงใช้ให้เกิดประโยชน์

ถึงแม้ปัจจุบันนี้ ยังคงอาศัยวิถีทางการศึกษาของประชากร จาก
จำนวนผู้รู้หนังสือว่าสามารถอ่านออกเขียนได้ร้อยละเท่าไร ซึ่งจาก
ผลการสำมะโนปี ๒๕๐๓ นั้นปรากฏว่า คนไทยที่มีอายุตั้งแต่ ๓๐ ปี
ขึ้นไป จำนวน ๓๘.๐ ล้านคนนั้น รู้หนังสืออ่านออกเขียนได้จำนวน

๑๒.๘ ล้านคน หรือประมาณร้อยละ ๗๓ ของคนในวัยนั้น และเป็นผู้ที่มีอายุอยู่ในระหว่าง ๑๐—๒๕ ปี ประมาณ ๑๐ ล้านคน อนึ่ง เมื่อพิจารณาแยกตามเพศก็ปรากฏว่า ชายที่รู้หนังสือมีมากกว่าหญิง คือราวร้อยละ ๘๐.๒ ของจำนวนชายทั้งหมดในเกณฑ์อายุดังกล่าว เมื่อเทียบกับหญิงในวัยเดียวกัน และรู้หนังสือร้อยละ ๖๓.๐

ส่วนการศึกษาเฉพาะด้านอาชีพ ซึ่งถือกันว่าเป็นด้านผสมนั้น เรายังมิได้เคยมีการรวบรวมตัวเลขในเรื่องนี้ไว้ โดยเฉพาะว่ามีเท่าใด จำแนกประเภทอย่างไรบ้าง ปรากฏตามสถิติการศึกษารอบ ๒๕ ปี ของกรมวิสามัญศึกษา แต่เพียงว่าตั้งแต่ปี ๒๔๗๕ เป็นต้นมาถึงปี ๒๕๐๒ ประเทศไทยมีนักเรียนที่เข้าเรียนอาชีวศึกษาแขนงต่างๆ ทั้งสิ้น ประมาณ ๕๗๓,๐๐๐ คน ซึ่งเป็นนักเรียนช่างไม่ถึง ๒๐% รองลงมา ก็เป็นนักเรียนการช่างสตรี เกษตรกรรม พาณิชยกรรม ส่วนผู้ที่เข้าเรียน ช่างกล ช่างก่อสร้าง และช่างเทคนิคในรอบ ๒๕ ปีนี้มีเพียงอย่างละ ๑๗,๐๐๐ คนเท่านั้นเอง น่าเสียดายที่ไม่อาจนำตัวเลขจำนวนผู้สำเร็จการศึกษามาเทียบเคียงได้ และที่น่าจะศึกษาต่อไปก็คือ ผู้สำเร็จอาชีวศึกษาเหล่านี้ ได้ประกอบอาชีพในวิชาช่างที่ตนศึกษามาหรือไม่เพียงใด

ปัจจุบันเรามีโรงเรียนอาชีวศึกษาของรัฐบาลอยู่ ๑๘๖ แห่ง เป็นโรงเรียนประเภทเกษตรอุตสาหกรรมศึกษา (Home Economics or Trade Schools) ๑๕ แห่ง และเป็นโรงเรียนเกษตรกรรม ๑๘ แห่ง ส่วนโรงเรียนช่างก่อสร้างและช่างเครื่องยนต์มีเพียงอย่างละ ๓—๕ แห่ง

เท่านั้น ในปี ๒๕๐๕ มีนักเรียนอยู่ในโรงเรียนอาชีวะเหล่านี้ ประมาณ ๕๖,๗๐๐ คน

๓. การทำงาน

จำนวนผู้ทำงานทั่วประเทศไทยในปีของการดำมะโน ๒๕๐๓ นั้น มีอยู่ทั้งสิ้นประมาณ ๓๓.๗ ล้านคน และในจำนวนนี้ประกอบอาชีพทางเกษตรกรรมถึง ๓๓.๓ ล้านคน หรือร้อยละ ๘๓ ที่ประกอบอาชีพพาณิชย์กรรมมีอยู่ ๗๗๘,๘๐๕ คน หรือราวร้อยละ ๕.๗ ส่วนผู้ที่ประกอบอาชีพทางอุตสาหกรรม หัตถกรรม มีอยู่ ๔๗๓,๐๒๗ คน หรือร้อยละ ๓.๕ ผู้ประกอบธุรกิจในด้านบริการต่าง ๆ รวมทั้งคมนาคมและอื่น ๆ อีก ๓,๓๘๖,๗๘๘ คน

หาก พิจารณา ใน แ่ง สถาน ภาพ ของ คน ทำ งาน ป รากฎ จาก รายงานผลการดำมะโนเช่นเดียวกันว่า ผู้ทำงานส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบอาชีพอิสระ ในทางเกษตรกรรม ๓.๕ ล้านคน ในทางอุตสาหกรรม หัตถกรรม ๓๕๖,๐๕๗ คน ในทางการค้า ๓๖๐,๗๒๗ คน และในทางบริการอีก ๗๕,๒๖๓ คน ผู้มีฐานะเป็นนายจ้างทั่วประเทศ มีอยู่ ๔๓,๖๐๐ คน ซึ่งเป็นนายจ้างทางเกษตรกรรมประมาณร้อยละ ๕๕ สำหรับผู้ที่มีฐานะเป็นลูกจ้างนั้นทั้งประเทศมี ๓,๖๓๒,๖๘๖ คน ที่เหลือนอกจากนั้นเป็นผู้ซึ่งทำงานให้ แก่ ครอบครัวโดยไม่มี ค่าจ้าง ถึง ๘.๐ ล้านคน (เป็นหญิงเสีย ๕.๕ ล้านคน)

* Department of Vocational Education, A Brief History, Number of Students & Teachers, 1961 Table 3

๔. การทำงานต่ำระดับ

พิจารณาตามสภาพ การผลิต ส่วนใหญ่ซึ่ง เป็นการ เกษตรแบบ
โบราณยังไม่สามารถควบคุมในเรื่องน้ำ การใช้ปุ๋ย และการคัดเลือก
พันธุ์ ยังไม่เป็นที่สนใจกันแพร่หลาย ประกอบกับมีขนาดเนื้อที่ถือ
ครองทำการเกษตรมีขนาดเล็ก เฉลี่ยครอบครัวหนึ่งเพียง ๒๕ ไร่ ปรากฏ
ว่าเกษตรกรซึ่งเป็นแรงงานส่วนใหญ่ของชาติเวลานี้ทำงานผลิตโดย
เฉลี่ยคนหนึ่งเพียงปีละ ๑๕๓ วันเท่านั้น แสดงให้เห็นว่าแรงงาน
เหล่านี้ถูกใช้ไม่เต็มที่หรือที่เรียกกันในทางวิชาการว่าทำงานต่ำระดับ
(Underemployment) ทั้งที่เห็นได้ชัดเมื่อมองจากแง่เวลาทำงานและ
ที่เห็นได้ไม่ชัดเมื่อมองจากแง่รายได้ซึ่งมีระดับต่ำมาก เมื่อเทียบกับ
รายได้ของคนทำงานในอาชีพอื่น หากสภาพดังกล่าวคงดำเนินอยู่
เช่นนี้หรือได้รับการสนใจแก้ไขแต่เพียงเล็กน้อย เรื่องนี้จะเป็นปัญหา
เรื้อรังสืบไปอีกนาน

๕. การอพยพของชาวชนบท

จากผลการสำมะโนครั้งนั้นพบว่าในปี ๒๕๐๓ ประชากรที่มี
อายุตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไป ของ ประเทศไทยได้ เดินทางเคลื่อนไหวไป มาทั้ง
ภาคกลาง ตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือและใต้ประมาณ ๐.๘ ล้าน
คน ในจำนวนนี้เป็นชาวอีสาน ๐.๓ ล้านคน (แม้ว่าส่วนใหญ่จะเป็น
การเดินทางไปมาในเขตภาคของตน แต่ก็มีอยู่หลายแสนคนที่เดินทาง
ออกไปนอกเขตภาคของตนโดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อการหางานทำตาม
ท้องที่ซึ่งแม้ไม่อาจทราบ จำนวน แน่نونได้) จาก ข้อสังเกตและ

ประสพการณ์ในการปฏิบัติงานของกรม ประชาสงเคราะห์ ประมาณว่า มีชาวชนบทมากกว่า ๒๐,๐๐๐ คน เดินทางเร่ร่อนหางานทำผ่านจังหวัด พระนคร บุคคลเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นคนวัยฉกรรจ์ซึ่งไม่มีความรู้หรือฝีมืออย่างอื่นนอกจากการทำไร่นาและทำงานหนักซึ่งไม่ต้องอาศัยการฝึกอบรมมาก่อน และเนื่องจากการจ้างงานทางอื่นที่มีใช้เกษตรกรรม มีจำกัด ชาวชนบทเหล่านี้จึงมีโอกาสได้ทำงานในสถานประกอบการต่าง ๆ อย่างจำกัด และมีรายได้ต่ำเพราะขาดฝีมือ และโดยที่เคยมีอิสระในไร่นามาแต่เดิม ไม่อาจปรับตัวเองให้เข้ากับบรรยากาศ ตลอดจนระเบียบวินัยเกี่ยวกับการทำงานในสถานประกอบการต่าง ๆ ทำให้บุคคลเหล่านี้ไม่อาจทำงานอยู่นานนักพากันลาออกเพื่อแสวงหางานอื่นที่หวังว่าจะช่วยให้ตนมีสภาพการทำงานสะดวกสบาย และมีรายได้ดีกว่า จึงพากันเร่ร่อนหางานทำต่อไปอีก ก่อให้เกิดปัญหาทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมอีกหลายประการ

ข. ปัญหาสังคมในประเทศไทย

จากสภาพ ทั่ว ๆ ไป ที่กล่าวมาข้างต้นก็พอจะกล่าวได้ว่า ประเทศไทยมีโรคที่อยู่หลายด้าน เราไม่มีปัญหาพลเมืองมากอย่างประเทศบางประเทศ จากการสำรวจสำมะโนประชากรปี ๒๕๐๓ เรามีพลเมือง ๒๕ ล้าน และความหนาแน่นซึ่งมีไม่สูงจนเกินไปในด้านสุขภาพอนามัย ของประชากรทั่วไปเราก็กู้ในเกณฑ์ดี ในด้านการศึกษาและอาชีพประชากรส่วนใหญ่ก็อ่านออกเขียนได้ มีการศึกษาขั้นสามัญอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านการทำงาน แรงงานของชาติ

ในปี ๒๕๐๓ มี ๑๒ ล้านเศษ และ ๘๘% เป็นเกษตรกรประกอบอาชีพด้านการเกษตร ที่ทำการค้าอุตสาหกรรมมีเพียงเล็กน้อย อย่างไรก็ตามทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าเราไม่มีปัญหาสังคมซึ่งไม่มีประเทศใดในโลกไม่ว่าจะมีความเจริญรุ่งเรืองแค่ไหน เพียงใด จะปราศจากปัญหาสังคมได้ ปัญหาสังคมในประเทศไทยอาจแบ่งออกได้เป็น ๒ ประการ ประการแรก ปัญหาสังคมในเมือง และประการที่ ๒ ปัญหาสังคมในชนบท

ปัญหาสังคมในเมืองก็กล่าวได้ว่า โดยเฉพาะในเมืองใหญ่ เช่น จังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี ก็เช่นเดียวกับปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นในเมืองใหญ่ของประเทศต่าง ๆ ปัญหาสังคมเหล่านี้ ก็เป็นผลจากประชากรในเมืองใหญ่เหล่านี้ได้เพิ่มมากขึ้น ในเวลาเดียวกันก็ได้มีการขยายในด้านการค้า การอุตสาหกรรม ยกตัวอย่าง จังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี ในปี ๒๕๘๓ มีพลเมืองประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ คน ปัจจุบันนับถึง ล้านครึ่งเช่นเดียวกับการค้า การอุตสาหกรรม ได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว เมื่อ ๑๐ ปีที่แล้ว จังหวัดพระนครปัจจุบันเป็นศูนย์กลางการค้า การอุตสาหกรรม การธุรกิจ ที่สำคัญอันหนึ่งของเอเชียอาคเนย์

กล่าวอย่างง่าย ๆ จังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี อยู่ในระยะซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมขนานใหญ่ ซึ่งด้วยผลในการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้การสำคัญทางครอบครัวได้เปลี่ยนไป จิต

ชีวิต อุปนิสัยใจคอ ขนบธรรมเนียมต่าง ๆ ก็เปลี่ยนไปด้วยซึ่งในที่สุดก็ก่อให้เกิดปัญหา เช่น ความหย่อนยานของความสัมพันธ์ในครอบครัว เกิดการแตกร้างอยู่เรื่อยทำให้เกิดเด็กกำพร้า เด็กอนาถา เด็กประพฤติกุในทางที่ไม่ชอบ หญิงโสเภณี ผู้ประพฤติกุผิดกฎหมายและยาเสพติดให้โทษ บุคคลอันธพาล การว่างงาน ปัญหาดังกล่าวนี้กำลังเกิดขึ้นในจังหวัดใหญ่ ๆ เช่น เชียงใหม่ สงขลา นครราชสีมา เป็นต้น อย่างไรก็ตามในเชิงวิชาการปัญหาต่าง ๆ ดังข้างต้นก็เป็นปรากฏการณ์ธรรมดาของสังคมที่กำลังอยู่ในระยะการเปลี่ยนแปลง และมีคนจำนวนหนึ่งซึ่งไม่สามารถที่จะกลับตัวเองได้ก็ตกเป็นทาสของสิ่งแฉดล้อมประพฤติกุไปในทางที่ไม่ถูกต้อง

สำหรับปัญหาในชนบทนั้นก็กล่าวได้ว่า ในขณะที่จังหวัดใหญ่ ๆ กำลังประสบกับปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็ว ชาวชนบทเป็นจำนวนไม่น้อยก็ยังอยู่กันอย่างสงบ มีชีวิตครอบครัวที่มั่นคง มีความรักใคร่ ความเห็นอกเห็นใจ ซึ่งเป็นประเพณีเก่าแก่ด้วยเหตุนี้ปัญหาสังคมที่ปรากฏในกรุงเทพฯ หรือในเมืองอื่น ๆ ดังกล่าวข้างต้นก็ยังไม่ปรากฏ แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าชาวชนบทจะมีชีวิตอยู่โดยปราศจากปัญหาตรงกันข้าม ชาวชนบทก็มีปัญหาความเดือดร้อนซึ่งมีความแตกต่างกับชาวพระนคร ประสบปัญหาและความเดือดร้อนของชาวชนบท ได้แก่ ปัญหาความยากจน ปัญหาสุขภาพอนามัยไม่ดี ขาดความรู้ความชำนาญ การทำมาหากินลำบากและความเป็นอยู่ต่ำ กล่าวคือ

การสำรวจของกระทรวงเกษตรในปี ๒๕๑๗ ชาวกสิกรมีรายได้
 ประมาณเพียง ๓,๕๐๐ บาท* ทำงานเพียง ๑๒๐ วัน และมีความรู้
 ไม่พอเพียงที่จะทำอาชีพอื่นเสร็จการทำงานเกษตรแล้วก็อยู่รวมกันเป็น
 ส่วนใหญ่ ชาวชนบทส่วนใหญ่มีการศึกษาแค่ชั้นประถม ที่สำเร็จ
 ชั้นมัธยมและอุดมศึกษามีเพียงเล็กน้อย และบุคคลเหล่านี้มักจะมา
 ทำงานในเมือง

ในด้านอนามัยและสุขภาพ แม้จากรัฐบาลจะได้ขยายบริการ
 ทางแพทย์และสาธารณสุขไปยังชนบทเป็นการใหญ่ แต่ชาวชนบท
 ไม่น้อยยังประสบกับความโรคร้ายไข้เจ็บ เช่น โรคพยาธิลำไส้ มาเดเรีย
 อย่างไม่รู้ที่มา เป็นที่น่ายินดีที่ประเทศไทยยังมีทรัพยากรในดิน
 ดินในน้ำอีกมากทั้งจำนวนพดเมืองก็ไม่มากจนเกินไป การทำงาน
 สว่างรากฐานจึงมีช่องทางอีกมาก และมีช่องทางที่จะทำได้ดีกว่า
 ประเทศอื่น ๆ ในเอเชียด้วยกัน เพราะนอกเหนือจากสภาพทาง
 เศรษฐกิจจะได้เปรียบแล้ว ยังได้เปรียบทางสภาพทางสังคมอีกด้วย
 ประเทศไทยเป็นประเทศเอกราชเก่าแก่มีประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม
 อันยาวนาน มีศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ มีพระมหากษัตริย์
 เป็นประมุขและยึดเหนี่ยว ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้คนไทยส่วนใหญ่รักใคร่
 สามัคคีและกลมเกลียวกัน ประกอบการศึกษาอนามัยได้มีรากฐาน
 ดีแล้ว การที่จะพัฒนาทำได้ง่าย

* สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ ในหนังสือสถานการณ์เศรษฐกิจของ
 ประเทศไทยฉบับที่ ๘ พ.ศ. ๒๕๐๒ กำหนดรายได้ครัวเรือน ๑,๕๘๐ บาท ต่อ
 ประชากร ๑ คน ใน ๒๕๐๒

ก. บริการสังคมในประเทศไทย

นโยบายบริการสังคมของประเทศไทยก็เช่นเดียวกับนโยบายด้านอื่นของประเทศไทยอื่น ๆ ซึ่งได้มีวิวัฒนาการมาช้านานแล้ว บริการบางอันได้ปฏิบัติมาเป็นเวลาหลายร้อยปี ทั้งนี้ก็เพราะประเทศไทยของเราเป็นเมืองพุทธศาสนาซึ่งได้เน้นถึงเรื่องการทำบุญกุศลเป็นหลักสำคัญ การให้ทานหรือให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลอื่น เป็นเรื่องที่ประชาชนได้ปฏิบัติมาช้านาน นอกจากจะเป็นอาหารสำหรับการศึกษาด้านการศาสนาแล้ว ยังเป็นสถาบันการศึกษาสำหรับคนทั่วไป และสถานสงเคราะห์สำหรับคนชราและบุคคลพิการมาช้านาน

อย่างไรก็ดี นโยบายบริการสังคมแผนใหม่เพิ่งจะมีการริเริ่มเมื่อรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปิยมหาราช อันเป็นสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงหลายด้าน เช่น การศึกษา การปกครอง การแพทย์ นโยบายด้านบริการสังคมได้กลายเป็นนโยบายสำคัญ เมื่อได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ รัฐบาลระบอบประชาธิปไตยได้นำระบบการปกครองแผนใหม่มาใช้เท่านั้น แต่ยังคงได้เน้นหน้าที่ที่จะดูแลทุกข์สุขของประชาชนเป็น เรื่องสำคัญที่ รัฐบาลจะต้อง ดำเนินการอีกด้วย

กิจการด้านนี้ได้เป็นรูปร่างขึ้น เมื่อมีการก่อตั้งกรมประชาสงเคราะห์ขึ้นในปี ๒๔๗๓ งานนี้ในขั้นต้นก็อยู่ในวงจำกัด กล่าวมุ่งที่จะช่วยเหลือความเดือดร้อนของประชาชนบางกลุ่ม และเริ่มขยายบริการให้ กว้าง ขวาง ตั้งแต่หลัง สงคราม โลกครั้งที่ ๒ นี้เป็นต้นมา

ปัจจุบันงานด้านบริการสังคมได้ดำเนินการอยู่หลายกระทรวงทบวงกรม ได้แก่กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงยุติธรรม กระทรวงสหกรณ์

โดยความจริงแล้วงานของกระทรวงสาธารณสุขทุกอย่าง ถือว่าเป็นงานด้านพัฒนาสังคม เพราะจําหรับผลิตขอบปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชน สำหรับงานนี้เกี่ยวกับการสงเคราะห์กํามังงานของกรมหลายกรมดำเนินการอยู่ เช่น กรมการแพทย์ กรมอนามัย เป็นต้น

กรมการแพทย์ รับผิดชอบในด้านสุขภาพอนามัยของประชาชนทั่วราชอาณาจักร โดยมีแพทย์และเจ้าหน้าที่ประจำจังหวัดเป็นผู้ดำเนินการ และมีโรงพยาบาลรับรักษาผู้เจ็บป่วยทั่วราชอาณาจักร

กรมอนามัย มีเจ้าหน้าที่อนามัยประจำทุกจังหวัด มุ่งที่จะส่งเสริมประชาชนให้เห็นความสำคัญในเรื่องอนามัย มีการประชุมชี้แจงและหาทางที่จะให้ประชาชนได้เข้า ร่วมในการดำเนิน เผยแพร่ความรู้ในด้านอนามัย นอกจากนี้งานสำคัญอีกอันหนึ่งก็คือ งานด้านสงเคราะห์แม่และเด็ก ซึ่งมุ่งที่จะให้ความช่วยเหลือประชาชนเกี่ยวกับการอนามัยของมารดาและเด็ก โดยเฉพาะเด็กนักเรียนในโรงเรียนต่าง ๆ

กระทรวงศึกษาธิการ เช่นเดียวกับกระทรวงสาธารณสุข งานด้านการศึกษา ถือว่าเป็นงานด้านพัฒนาสังคม นอกเหนือจากการให้การศึกษาแก่ กุณบุตรกุลศิษย์แก่ประชาชนทั่วไป แล้วกระทรวงศึกษาธิการยังมีงานบริการสังคมโดยตรงอยู่หลายด้าน เช่น การให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่ครอบครัว ขาดแคลนหรือ นักเรียน

ที่กำพร้าโดยให้เงินอุดหนุนการศึกษา เพื่อที่บุคคลทุกกลุ่ดจะได้
สามารถที่จะรับการศึกษาได้ตามความสามารถ นอกจากนี้ กระทรวง
ศึกษาธิการยังตั้งโรงเรียนสำหรับเด็กพิการหลายประเภท เช่น เด็ก
สมองทึบ หูหนวก ตาบอด เป็นต้น

กระทรวงยุติธรรม โดยศาลคดีเด็กและเยาวชน ได้มีบริการ
ช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กซึ่งกระทำผิดกฎหมาย หรือเด็กที่ประพฤติ
เสื่อม โดยจัดตั้งสถานพินิจและได้ใช้วิธีการขบวนการพิจารณา
แบบใหม่ ซึ่งมุ่งไปในด้านที่จะค้นหาสาเหตุของการกระทำผิดเพื่อที่จะ
ได้แก้ไข บำบัด ความประพฤติของเด็กต่อไป

นอกจาก ๓ กระทรวงที่กล่าวแล้วข้างต้น ก็ยังมีกระทรวง
อีกหลายกระทรวงที่ปฏิบัติงานในด้านบริการสังคมอยู่ เช่น กระทรวง
กลาโหม มีกรมสวัสดิการ ทหารเรือ ทหารบก และทหารอากาศ
และองค์การทหารผ่านศึกรับ ผิดชอบให้ ความช่วยเหลือทหารผ่านศึก
และครอบครัวใน เรื่อง ที่อยู่ ที่อาศัย ตลอดจน ถึงสวัสดิการ ของ
ครอบครัว กระทรวงสหกรณ์กล่าวได้ว่างานเกือบทุกด้าน เช่น งาน
กลีกรให้ทุนสหกรณ์นิคม เป็นงานที่มุ่งส่งเสริมความอยู่ดีกินดีของ
ประชาชน จึงจัดเป็นนโยบายในด้านการสังคมด้วย

งานของกระทรวงมหาดไทย

กล่าวได้ว่ากระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงาน ใหญ่ที่สุดที่ ทำ
หน้าที่ในด้านการสังคม เพราะกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ทำหน้าที่
รับผิดชอบดูแลทุกข์สุขของประชาชนทั่วราชอาณาจักร งานในด้าน

การดูแลทุกข์สุขก็มีทั้งในด้านการส่งเสริมอาชีพการทำมาหากิน การดูแลความสงบสุขของประชาชน และเข้าควบคุมแก้ไขสิ่งที่เป็นภัยต่อสังคม เช่น การปฏิบัติต่อผู้ที่มีคฤหมาส ประพฤติอื่นเป็นภัยแก่สังคม เป็นต้นงานเหล่านี้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมสำคัญ ๆ ๕ กรมด้วยกัน คือ กรมราชทัณฑ์ กรมการปกครอง กรมพัฒนาชุมชน และกรมประชาสงเคราะห์

กรมราชทัณฑ์ กรมราชทัณฑ์ทำหน้าที่ควบคุมแก้ไขสงเคราะห์อาชีพแก่ผู้กระทำผิดกฎหมายและศาลสั่งให้ส่งมายังเรือนจำ สถานกักกันหรือสถานฝึกอบรมอาชีพ กล่าวโดยย่อ กรมราชทัณฑ์รับผิดชอบควบคุมผู้ที่ประพฤติผิดกฎหมายทั้งหลายและพยายามแก้ไขปรับปรุงให้บุคคลเหล่านั้นเป็นพลเมืองที่ดีต่อไป ในการดำเนินงานก็มีการจัดตั้งเรือนจำ ทัณฑสถาน สถานสงเคราะห์ชนทั้วราชอาณาจักร การปฏิบัติกรมทั้งการสงโทษ ให้การศึกษา ฝึกอาชีพ

กรมการปกครอง เป็นกรมที่รับผิดชอบดูแลความทุกข์สุขของประชาชนทั้วราชอาณาจักร โดยมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองคอยดำเนินการงานของกรมการปกครองกล่าวได้ว่า เกือบทุกอย่างเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสังคม

กรมพัฒนาชุมชน รับผิดชอบโครงการพัฒนาการท้องถิ่น ซึ่งปัจจุบันนี้เป็นโครงการแห่งชาติ โครงการพัฒนาการท้องถิ่นมุ่งที่จะเข้าช้กำลังส่งเสริมให้ประชาชนได้ปรับปรุงการทำมาหากินเพื่อเพิ่มผลิตผล เพิ่มรายได้และในเวลาเดียวกันร่วมมือกันสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่ท้องถิ่น

กรมประชาสงเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์ได้ถือกำเนิด เมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๔๗๓ กล่าวได้ว่ากรมประชาสงเคราะห์เป็น หน่วยงานสำคัญที่สุดในด้านการให้บริการสังคมแผนใหม่ เจตนารมณ์ ในการก่อตั้งกรมประชาสงเคราะห์ขึ้น ปราบกฏขจัดในท้ายพระราชบัญญัติ ปรับปรุงกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ ๕ ซึ่งมีความว่า “เพื่อให้มีหน้าที่ ดำเนินการส่งเสริมสุขภาพของประชาชนในด้านการครองชีพ ให้ได้รับ ความสมบูรณ์พลสุดและมีความสดชื่นแจ่มใส เพื่อเป็นพยานภาพของ ประเทศชาติสืบไป”

งานของกรมประชาสงเคราะห์ในระยะต้นมีขอบเขตจำกัด ทั้งนี้ ก็เพราะว่า ความเดือดร้อนของประชาชนในระยะนั้นยังมีน้อย เมื่อ พลเมืองเพิ่มขึ้นการค้าและการอุตสาหกรรมขยายตัวขึ้น ปัญหาความ เดือดร้อนในเรื่องที่อยู่อาศัย การทำมาหากินก็เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะ อย่างยิ่ง ในระยะหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นต้นมา ประเทศไทย ก็อยู่ในยุคเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมขนานใหญ่พลเมืองของ เราได้เพิ่มขึ้นเกือบ ๒ เท่า การค้าและการอุตสาหกรรมได้เพิ่มขึ้น อย่างมาก หมู่บ้านกลายเป็นเมือง เมืองเล็กกลายเป็นเมืองใหญ่ ความเดือดร้อนเพิ่มขึ้น กรมประชาสงเคราะห์จึงได้ขยายกิจการให้ กว้างขวางยิ่งขึ้น ในปี ๒๕๐๓ กรมประชาสงเคราะห์ได้ใช้จ่ายเงิน สงเคราะห์ประชาชนเป็นจำนวนถึง ๓๕,๓๗๖,๘๐๐ บาท มีข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ ๓,๒๐๐ คน ซึ่งเทียบกับงบประมาณในปีก่อตั้งมีเพียง ๔๕,๓๕๖ บาท และมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ๑๐๘ คน

โดยสรุป งานที่ดำเนินการอยู่ในขณะนี้ แบ่งออกได้ ๘ สาขา คือ การสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่น การสงเคราะห์ครอบครัว การสงเคราะห์ผู้ประสพภัย การสงเคราะห์บุคคลบางจำพวก การส่งเสริมอาชีพ การคุ้มครองแรงงาน การนิคมสร้างตนเอง การอาคารสงเคราะห์ และบริการชุมชน ซึ่งใคร่ขอชี้แจงงานของสาขาต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

การสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่น เริ่มจัดตั้งขึ้นตั้งแต่ปี ๒๔๘๔ โดยที่ตระหนักว่า "เด็กคืออนาคตของชาติ" เพราะฉะนั้นเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของรัฐที่จะต้องจัดการสงเคราะห์เด็ก ผู้เกิดมา โชคร้ายปราศจากบ้านหรือปราศจากบิดามารดาผู้ปกครอง ให้ได้รับความอุปการะเลี้ยงดูและได้รับการศึกษา เหมือนกับเด็กทั้งหลายเพื่อจักได้เติบโตขึ้นอย่างภาคภูมิใจ และเป็นพลเมืองดี ของ ประเทศ ชาติ ใน วันข้างหน้า

กรมประชาสงเคราะห์ได้ให้การสงเคราะห์แก่เด็กประเภทต่าง ๆ คือ เด็กกำพร้าไร้ที่พึ่ง เด็กที่บิดามารดาป่วยเรื้อรัง เด็กที่บิดามารดาต้องโทษคุมขังเด็กที่มีปัญหาความประพฤติ เด็กเร่ร่อนจรจัดและเที่ยวขอทาน เด็กที่กระทำผิดกฎหมายและศาลตัดสินแล้ว

การดำเนินงานประกอบด้วยวิธีการดังนี้ สงเคราะห์การเงินแก่ครอบครัวเพื่อให้ครอบครัวสามารถเลี้ยงดูเด็กได้เอง สงเคราะห์โดยการแก้ปัญหาครอบครัว ให้คำแนะนำเพื่อมิให้ครอบครัวต้องแยก

แตกต่างกัน สงเคราะห์โดยการจัดให้เด็กเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์เมื่อมี
เหตุอันจำเป็น สงเคราะห์โดยการจัดเด็กเข้าฝากเลี้ยงตามบ้าน
สงเคราะห์โดยการจัดมอบเด็กที่ถูกทอดทิ้ง กำพร้า และไร้ที่พึ่งโดย
สิ้นเชิงให้เป็นบุตรบุญธรรมของครอบครัวที่ต้องการบุตร สงเคราะห์
โดยการให้บริการแนะนำปัญหาแก่เด็กที่มีปัญหาความประพฤติ โดย
นักจิตวิทยาและจิตแพทย์

โดยวิธีการต่าง ๆ ดังกล่าว กรมประชาสงเคราะห์ให้การ
สงเคราะห์ภายนอกสถานสงเคราะห์ ซึ่งปฏิบัติโดยนักสังคมสงเคราะห์
ประมาณปีละ ๒,๐๐๐ ราย และมีเด็กภายใต้อุปการะในสถานสงเคราะห์
จำนวนประมาณ ๓,๐๐๐ คน สถานสงเคราะห์เด็กทั้งหญิงและชาย
ของกรมประชาสงเคราะห์ในปัจจุบันมีอยู่ ๒ แห่ง คือ สถานสงเคราะห์
เด็กอ่อนบ้านราชวิถี บ้านปากเกร็ด บ้านมหาเมฆ บ้านบางละมุง
บ้านห้วยโป่ง การดำเนินงานสงเคราะห์เด็กกำลังขยายไปในส่วน
ภูมิภาคบางแห่งที่มีปัญหาเกี่ยวกับเด็ก และคาดว่าจะได้เปิด
สถานสงเคราะห์เด็กชนบทจังหวัดนครราชสีมาอีกแห่งหนึ่ง ในปี ๒๕๐๔
การสงเคราะห์ครอบครัว เริ่มจัดใหม่ขึ้นเมื่อปี ๒๕๑๓ โดย
ในขณะนั้นได้แก่การแจกจ่ายอาหารและเครื่องอุปโภคอื่น ๆ เพื่อ
ช่วยเหลือครอบครัวที่ประสบความเดือดร้อนจากภัยสงคราม ต่อมา
ได้จ่ายเงินสงเคราะห์ประเภทต่าง ๆ เช่น เงินสงเคราะห์หญิงหม้าย
สามีตาย เงินสงเคราะห์ผู้มียศบุตรมากและรายได้น้อย เงินสงเคราะห์
ผู้เจ็บป่วยทุกข์ยากเป็นกรณีพิเศษ

นอกจากนี้ยังได้จ่ายบัตรแก่ผู้มืบุตรมากเพื่อขอรับการลดหย่อน
ค่าโดยสารรถไฟครึ่งราคา และรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลสังกัด
กระทรวงสาธารณสุข โดยได้รับสิทธิลดหย่อนเท่าเทียมกับสิทธิของ
ข้าราชการด้วย ในปัจจุบันนี้การสงเคราะห์ครอบครัวจำเป็นต้องลด
หรือจำกัดขอบเขตลง เนื่องจากมีความจำเป็นต้องใช้งบประมาณไป
สงเคราะห์ผู้ทุกข์ยากในกรณีอื่นที่จำเป็นยิ่งกว่า

การสงเคราะห์ผู้ประสบภัยพิบัติ บริการนี้ได้เริ่มขึ้นเมื่อปี ๒๔๘๕
ประชาชนในประเทศไทยต้องประสบภัยธรรมชาติและสาธารณภัยอื่นๆ
เป็นจำนวนมาก เช่น กรณีไฟไหม้ น้ำท่วม พายุพัด อดตัดข้าว
อากาศหนาวผิดปกติ เหล่านี้เป็นต้น รัฐบาลได้จัดหาเครื่องอุปโภค
บริโภค ไปแจกจ่ายช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า
แก่ผู้ประสบภัยดังกล่าว ในการช่วยเหลือนี้รัฐบาลต้องใช้จ่ายเงิน
ประมาณปีละไม่ต่ำกว่าห้าล้านบาท

การสงเคราะห์บุคคลบางจำพวก ได้แก่การสงเคราะห์คนชรา
คนพิการ คนทุพพลภาพ คนไร้ที่พึ่ง คนขอทาน คนติดฝิ่น และหญิง
โสเภณี บริการดังกล่าวนี้ส่วนใหญ่อัดไปในรูปแบบสถานสงเคราะห์และ
มุ่งในด้านกาฟื้นฟูความสามารถของบุคคล โดยจัดให้ทำงานและ
ฝึกหัดอาชีพต่างๆ ขณะนี้กรมประชาสงเคราะห์มีสถานสงเคราะห์
สำหรับคนชรารวม ๓ แห่ง คือ ที่บางแค นครราชสีมา และที่เชียงใหม่
นับแต่เริ่มดำเนินการมาได้ รับอุปการะ คนชราหม่น เวียนเข้า ออก
ประมาณปีละ ๕๒๐ ราย จ่ายเงินประมาณปีละเก้าแสนบาท

คนพิการและทพพผลภาพ ก็มีสถานสงเคราะห์ที่ตั้งอยู่ที่อำเภอ
พระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ กรมประชาสงเคราะห์ได้ช่วยเหลือ
คนพิการและทพพผลภาพมาแล้วกว่า ๒๐๐ ราย สำหรับคนขอทานก็มี
สถานสงเคราะห์ที่อยู่อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ขณะนี้มีคน
ขอทานอยู่ในความอุปการะกว่า ๘๐๐ คน

ในระยะ ๒-๓ ปีที่แล้วมานี้ ได้มีประชาชนจากต่างจังหวัด
ซึ่งมีรายได้น้อยเดินทางเข้ามาทำมาหากินในกรุงเทพฯ หรือไปยัง
จังหวัดใหญ่ ๆ เป็นจำนวนมาก เนื่องจากความอืดคัตขาดแคลนใน
ชนบท เป็นเหตุให้กรมประชาสงเคราะห์จำเป็นต้องรับภาระช่วยเหลือ
เพื่อขจัดปัญหาเฉพาะหน้า โดยได้จัดที่พักคนเดินทางขึ้นและจัดท
งานให้ทำตลอดจนให้คำแนะนำชี้แจงในเรื่องความเสดงกต่าง ๆ เท่าที่
กรมประชาสงเคราะห์ได้ปฏิบัติงานนั้นมาแล้ว ได้ช่วยเหลือประชาชน
ประเภทนี้กว่าห้าหมื่นแปดพันราย โดยได้จ่ายเงินปีละประมาณกว่า
สองแสนบาท

การสงเคราะห์ผู้ตติคนนั้น เป็นนโยบายใหม่และสำคัญของ
รัฐบาล กล่าวคือ เมื่อปี ๒๕๐๒ รัฐบาลได้ประกาศห้ามการเสพ
และจำหน่ายฝิ่นทั่วราชอาณาจักร และได้มอบให้กระทรวงมหาดไทย
ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุขจัดสถานพักผ่อนและให้การรักษาพยาบาล
แก่ผู้ตติคน กรมประชาสงเคราะห์จึงได้จัดตั้งสถานสงเคราะห์คนตติคน
ขึ้นแห่งหนึ่งที่อำเภอธัญญบุรี จังหวัดปทุมธานี ซึ่งนอกจากจะให้การ
รักษาพยาบาลแล้วยังมุ่งส่งเสริมให้ผู้รับการสงเคราะห์ได้รับการอบรม

ฝึกอาชีพ อีกทั้งยังได้ช่วยเหลือครอบครัวของผู้ตกชั้นอีกด้วย นับแต่
เริ่มจัดบริการด้านนี้ กรมประชาสงเคราะห์และกรมการแพทย์ได้ให้
ความช่วยเหลือแก่ผู้ตกชั้นเป็นจำนวนกว่าหนึ่งหมื่นสองพันราย ต้น
เปลื้องค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นประมาณ ๒๕ ล้านบาทเศษ ซึ่งในจำนวนนี้
รวมถึงค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างสถานสงเคราะห์และสถานพยาบาล
เป็นเงิน ๓๗ ล้านบาทด้วย

อนึ่ง โดยที่รัฐบาลปัจจุบันได้ยกเลิกหญิงโสเภณี เพื่อให้
สอดคล้องกับอารยธรรมและความเจริญของสังคมปัจจุบัน จึงได้มอบ
ให้กรมประชาสงเคราะห์ช่วยเหลือหญิงโสเภณีที่ประสงค์จะกลับตัวไป
ประกอบอาชีพอื่น ให้ได้รับการบำบัดฟื้นฟูและฝึกวิชาชีพ กรม
ประชาสงเคราะห์ได้พิจารณาจัดตั้งสถานสงเคราะห์ขึ้น รวม ๒ แห่ง
คือ ที่เกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ๓ แห่ง และที่
หลักกิโลเมตรที่ ๗ จากสามแยกถนนติวานนท์ทางไปอำเภอปากเกร็ด
อีก ๓ แห่ง

การส่งเสริมอาชีพ เป็นบริการสำคัญของกรมประชาสงเคราะห์
อีกอย่างหนึ่ง ซึ่งได้เริ่มดำเนินการเรื่อยมาตั้งแต่แรกตั้งกรมประชา
สงเคราะห์ บริการอันแรกได้แก่บริการจัดหางานให้ประชาชนผู้ว่างงาน
ทำ ต่อมาก็ได้จัดการสงวนอาชีพไว้สำหรับคนไทยอีกหลายอย่าง
นอกจากนั้น ยังได้จัดบริการฝึกอบรมวิชาชีพสำหรับเยาวชนซึ่งมา
จากครอบครัวที่ยากจน และผู้ใหญ่ซึ่งกำลังไร้งาน หรือที่ยังไม่มี

อาชีพแน่นอนอีกด้วย ตั้งแต่เริ่ม พ.ศ. ๒๔๗๑ จนถึงปัจจุบัน กรม
 ประชา สงเคราะห์ ได้ ช่วยเหลือ ทางการ ให้ ประชาชน ทำ ได้ ประมาณ
 หนึ่งหมื่นสองพันคน และยังได้จัดหางานให้นักเรียนทำในระหว่างปิด
 ภาคเรียนมาตั้งแต่ปี ๒๕๐๐ อีกประมาณสี่พันคน ในด้านฝึกอบรม
 วิชาชีพสำหรับเยาวชนนั้น ได้ฝึกวิชาชีพช่างโลหะ ช่างเครื่องยนต์
 และช่างไม้ แก่เยาวชนซึ่งมาจากครอบครัวที่ยากจนปีละประมาณ
 ๑๕๐ คน และกำลังเริ่มฝึกอาชีพดังกล่าวให้แก่ผู้ ใหญ่ที่ว่างงานอยู่
 ในขณะนี้อีก ๑๓๐คน ทางด้านการฝึกอาชีพตตสมถก็ได้ดำเนินการฝึก
 มาตั้งแต่ปี ๒๔๗๓ จนถึงปัจจุบันนี้ มีผู้สำเร็จออกไปประกอบอาชีพ
 แล้วประมาณห้าร้อยคน ยิ่งไปกว่านั้นกรมประชาสงเคราะห์ยังมี
 แผนการที่จะขยายบริการด้านการฝึกอบรมและการส่งเสริมอาชีพไป
 ยังผู้พิการและทุพพลภาพอีกด้วย

การคุ้มครองแรงงาน เป็นบริการที่จัดขึ้นใหม่เมื่อไม่นานมานี้
 โดยมุ่งวางมาตรฐานขั้นต่ำในการใช้แรงงาน ดูแลสวัสดิภาพของ
 คนงาน ตลอดจนกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการระงับข้อพิพาท
 แรงงาน ส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างนายจ้างและลูกจ้างใน
 บัหนึ่ง ๆ เจ้าหน้าที่ไปตรวจสถานที่ทำงานต่าง ๆ เป็นจำนวนประมาณ
 ๕๐๐ แห่ง เพื่อดูแลความเป็นอยู่ของคนงานและช่วยเหลือแนะนำ
 นายจ้างในการปรับปรุง เพิ่มพูน การผลิต นอกจากนี้ กรมประชา-
 สงเคราะห์ยังได้ทำการสำรวจแรงงาน ตามสถานประกอบการ
 อุตสาหกรรมในจังหวัดพระนครและธนบุรี เพื่อทราบฐานะความเป็น

อยู่ของคนงาน แหล่งงานว่าง และแหล่งคนว่างงาน เพื่อประกอบใน การวางโครงการและแผนการแรงงานต่อไปอีกด้วย

การนิคมสร้างตนเอง เริ่มดำเนินการมาพร้อมกับการก่อตั้ง กรมประชาสงเคราะห์ในปี ๒๔๗๓ เพื่อช่วยเหลือราษฎรซึ่งไม่มีที่ดิน ทำกิน หรือมีแต่ไม่เพียงพอแก่การประกอบอาชีพให้ได้เข้าใช้ประโยชน์ ในที่ดินรกร้างว่างเปล่า อันเป็น สาธารณสมบัติ ของ แผ่นดินโดย กรม ประชาสงเคราะห์ได้จัดให้มีบริการในด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นแก่ครอบครัว และชุมชนไว้สำหรับราษฎรที่เข้าไปตั้งหลักแหล่ง ประกอบอาชีพใน นิคมสร้างตนเองด้วย อาทิเช่น การจัดสร้างถนนหนทาง ตลาด ร้านค้า สุขศาลา การจัดหาน้ำบริโภคและใช้สอย การให้กู้ยืมเงินทุน เพื่อประกอบอาชีพและครองชีพ เป็นต้น

กิจการนิคมสร้างตนเองนี้ สามารถก่อให้เกิดผลผลิตในทาง เกษตรกรรมได้เป็นอันมาก ซึ่งเป็นผลดีในด้านเศรษฐกิจและทำให้ สมาชิกในนิคมมีหลักฐานมั่นคง นอกจากนี้ยังช่วยแก้ปัญหาสังคมใน เรื่องการว่างงาน การใช้แรงงานไม่เต็มที่ของราษฎรบางกลุ่ม การ อพยพ เข้ามา ประกอบอาชีพใน เมืองของ ชาวชนบท และปัญหาสังคม อื่น ๆ อันเป็นปัญหาเฉพาะหน้าของรัฐบาลได้อีกด้วย เช่น เมื่อรัฐบาล ประกาศยกเลิกอาชีพสามล้อในจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรีในต้น ปี ๒๕๐๓ กรมประชาสงเคราะห์ก็ได้จัดให้ผู้เลิกอาชีพดังกล่าวมาทำมาหากินในนิคมสร้างตนเอง ซึ่งปรากฏว่าในปัจจุบันได้มีกรรมกรสามล้อ เข้าไปประกอบอาชีพในนิคมสร้างตนเองต่าง ๆ แล้ว ๓,๕๗๐ ครอบครัว หรือประมาณ ๖,๐๐๐ คน

นับแต่เริ่มดำเนินการมา ปัจจุบันกรมประชาสงเคราะห์ได้ช่วยเหลือราษฎรให้เข้าประกอบอาชีพในนิคมสร้างตนเอง รวม ๓๗ แห่ง เป็นจำนวนเกือบสามหมื่นครอบครัว คิดเป็นจำนวนประชากรกว่าหนึ่งแสนสามหมื่นคน และทำรายได้ในปีหนึ่ง ๆ ไม่ต่ำกว่าสองร้อยยี่สิบล้านบาท จึงนับว่ากิจการนิคมสร้างตนเองอำนวยความสะดวกแก่ราษฎรและประเทศชาติได้เป็นอย่างมาก

การอาคารสงเคราะห์ ได้แก่การจัดสร้างบ้านให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยและไม่มีที่อยู่อาศัยได้เข้าอยู่ในราคาถูกหรือเช่าซื้อในราคาเบา และการให้เงินกู้แก่ผู้มีที่ดิน แต่ไม่มีเงินพอที่จะปลูกสร้างบ้านได้เอง ตลอดจนให้คำปรึกษาแนะนำแก่ประชาชนทั่วไปในการก่อสร้างบ้านที่อยู่อาศัยและออกแบบแปลนให้ด้วย บริการด้านนี้เริ่มมาตั้งแต่ปี ๒๔๙๒ จนกระทั่งถึงปัจจุบันกรมประชาสงเคราะห์ได้ช่วยเหลือประชาชนให้เข้าอยู่อาศัยในอาคารสงเคราะห์รวมทั้งสิ้นประมาณห้าพันครอบครัว เป็นจำนวนประชากรประมาณสามหมื่นคน และเงินเปลืองค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างประมาณหนึ่งร้อยล้านบาทเศษ

การดำเนินงานเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งสังคม กรมประชาสงเคราะห์ได้รับมอบหมายให้เตรียมงานต่างๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานประกันสังคม โดยพิจารณาปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติประกันสังคม และเตรียมที่จะใช้พระราชบัญญัติดังกล่าวให้สอดคล้องกับฐานะเศรษฐกิจและสังคมของประเทศชาติ ปัจจุบันนี้การดำเนินงานในด้านนี้ใกล้จะสำเร็จลุล่วงไปตามความปรารถนาของรัฐบาลอยู่

แล้ว จึงเป็นที่หวังว่างานประกันสังคมจะนำความสุขสมบูรณ์มาสู่
ประชาชน และความมีเสถียรภาพมาสู่ประเทศชาติอีกทางหนึ่ง

บริการสุดท้ายคือบริการชุมชน หมายถึงการจัดให้เยาวชน
และประชาชนทั่วไปได้ใช้เวลาว่างในทางที่เป็นประโยชน์ โดย
จัดตั้งศูนย์เยาวชนและศูนย์ประชาคม เป็นสถานที่ให้เยาวชนและ
ผู้ใหญ่ใช้ในการหาความรู้พิเศษ และเป็นสถานที่สำหรับพักผ่อน
หย่อนใจ นอกจากนี้ ยังจัดให้นักเรียนและประชาชนผู้มีรายได้น้อย
ได้ไปทัศนจรตามจังหวัดต่างๆ ในราคาย่อมเยาและได้ช่วยเหลือ
แก่ชาวไทยอิสลามไป ประกอบศาสนกิจ ณ เมือง เมกกะ ประเทศ
ซาอุดีอาระเบีย บริการสังคมต่างๆ เหล่านี้ กรมประชาสงเคราะห์ได้
พยายามขยายไปยังภูมิภาคให้ กว้างขวางที่สุด โดยได้จัดตั้งสำนักงาน
ประชาสงเคราะห์ จังหวัด ขึ้นใน จังหวัดใหญ่ ๆ ขณะนี้มี ทั้งหมด ๑๓
จังหวัด คือ เชียงใหม่ นครราชสีมา สงขลา ยะลา บัตตานี
อุบลราชธานี นครสวรรค์ อุตรดิตถ์ นราธิวาส ภูเก็ตและสุรินทร์

บทที่ ๕

สรุปและความเห็น

การพัฒนาสังคมหมายถึง การปรับปรุงส่งเสริมประชากรให้ อยู่ในสภาพที่จะทำงาน มีรายได้เพียงพอที่จะ สนับสนุน ความเจริญ ก้าวหน้าแก่ตัวเองและครอบครัวตลอดจนเข้าช่วย สงเคราะห์ ประชากรที่ไม่สามารถพึ่งตัวเองได้เพราะ อุปสรรคทาง ร่างกาย จิตใจ หรือความบกพร่องอื่น ๆ ให้สามารถดำรงชีพต่อไป และในที่สุดสามารถพึ่งตัวเองได้ การพัฒนาสังคมยังรวมถึงบริการต่าง ๆ ที่จะช่วยสนับสนุนส่งเสริมประชากรให้ร่วมมือกันทำงานเป็นประโยชน์ แก่ในท้องถิ่น และส่วนรวม

การพัฒนาสังคม ประกอบด้วยบริการหลายด้าน เช่น บริการให้การศึกษาวิชาชีพ สาธารณสุขและการบริการทางการแพทย์ และบริการสังคม

บริการสังคมประกอบด้วยกิจกรรม ที่ทำโดยรัฐและเอกชน บริการที่ดำเนินการโดยรัฐ คือการประชาสงเคราะห์ งานบริการสังคมที่ดำเนินการอยู่มีดังนี้การสงเคราะห์เด็กการสงเคราะห์ครอบครัว การสงเคราะห์อาชีพและการแรงงาน การอาคารสงเคราะห์ การสงเคราะห์คนชรา คนพิการและทุพพลภาพ การสงเคราะห์ผู้ประสพภัย บริการชุมชนชนการพัฒนาการเศรษฐกิจ การสงเคราะห์ประเภทอื่น ๆ

นอกจากนี้ ยังมีองค์กรเอกชนเข้ามาดำเนินการสงเคราะห์

ประชาชนในรูปต่าง ๆ อีกด้วย และได้ก่อตั้งองค์การประสานงานใน
 ด้านนี้ คือ สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยซึ่งได้ก่อตั้งขึ้น เมื่อปี
 พ.ศ. ๒๕๐๒ ในการนี้ได้รับพระมหากรุณาธิคุณดั้นเกล้าดั้นกระหม่อม
 จากพระบาทสมเด็จพระเจ้า อยู่หัวโดยใต้ ทรงรับ เป็นองค์อุปถัมภ์ และ
 สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงรับ เป็นองค์ประธาน
 กิตติมศักดิ์

นับว่าเป็นนิมิตอันดีอย่างสูงสำหรับงานด้านพัฒนาการสังคมที่
 ดั้นเกล้า ฯ ทั้งสองพระองค์ได้ทรงสนพระทัย และ ขณะนั้นทรงนำ
 พสกนิกรให้ความร่วมมือแก่รัฐบาลในการสงเคราะห์บุคคลที่นำสงสาร
 เช่นผู้เป็นโรคเรื้อนและครอบครัว คนพิการเด็กกำพร้า

กล่าวโดยสรุป พิจารณาจากข้อเท็จจริงและปัญหาที่ประสบใน
 ประเทศไทยในขณะนี้ เราก็พอจะกล่าวได้ว่า งานบริการสังคมของเรา
 ได้มีพื้นฐานดี และส่วนใหญ่ได้ดำเนินไปเพียงพอที่จะแก้ปัญหาคความ
 เดือดร้อนได้ แต่เมื่อพิจารณาถึงข้อเท็จจริงในอนาคต ก็มขอคิด
 บางอย่างที่เราใคร่เสนอเพื่อประกอบการพิจารณาตั้งนี้

๑. หลักการของนโยบายสังคม

จากประสบการณ์ที่ผ่านมา ได้พบว่า การแก้ปัญหาคความ
 เดือดร้อนต่าง ๆ นั้นจำเป็นต้องมีการแก้ไขที่สาเหตุและมูลฐานเสีย
 ก่อนตั้งนั้น งานบริการสังคมควรจะได้เน้นการสร้างรากฐานความ
 มั่นคงให้แก่ครอบครัวเป็นประการสำคัญ โดยถือว่า เมื่อครอบครัว
 มั่นคงแล้วย่อมจะระงับปัญหาคความเดือร้อนได้ โดยมุ่งที่จะช่วยเหลือ

ครอบครัวใหม่ขออยู่ด้วยความมั่นคง ส่งเสริมในเรื่องอาชีพให้แก่
บุคคลซึ่งไร้งานหรือมีงานที่ไม่เป็นหลักฐานพอเลี้ยงตัวได้ ให้สามารถ
มีความรู้ ในวิชาชีพ เพียงพอที่จะมีงานที่มีรายได้เหมาะสม และมั่นคง
ตลอดจนป้องกันและกำจัดปัจจัยที่จะนำมาซึ่งความเดือดร้อนเสียแต่ต้น
เช่นการเช่า ดูแลในเรื่องที่อยู่อาศัยที่ ถูกสุขลักษณะ กำจัด แหล่ง
เสื่อมโทรมสร้างที่พักและออกกำลังกายแก่เด็ก เยาวชน และประชาชน
ทั่วไป ต่อจากนั้น ควรจะได้พิจารณา นำหลัก การประกัน สังคม เข้ามา
ดำเนินการกับประชากรที่มีรายได้แน่นอน โดยมุ่งที่ส่งเสริมให้
ประชาชนที่มีรายได้พอสมควรสามารถเก็บหอมรอมริบไว้ เมื่อประสบ
ปัญหาเดือดร้อนก็สามารถที่จะมีรายได้พอเลี้ยงครอบครัวได้

นอกเหนือไปจากที่ เราจะ ต้องสนใจใน การ แก้ปัญหา สังคมใน
ปัจจุบันแล้วยังเป็นการ จำเป็น อย่างยิ่ง ที่เรา จะต้อง มองถึง ปัญหาใน
อนาคต เพื่อเป็นการเตรียมรับมือความเดือดร้อนต่างๆ ประเทศไทย
ก็เช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ ขณะนี้กำลังประสบกับปัญหาการเพิ่ม
ขึ้นอย่างรวดเร็วของพลเมือง จากการสำรวจสำมะโนประชากร ปี
พ.ศ. ๒๕๐๓ เรามีพลเมือง ๒๕ ล้านคนเศษ และมีอัตราเพิ่มปีหนึ่ง
ประมาณ ๑ แสนคน ซึ่งถ้าหากอัตรานี้ดำรงอยู่ต่อไปเพียงระยะ ๒๐ ปี
เราจะมีพลเมืองเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า ซึ่งหมายความว่าเราจะต้องคำนึง
ถึงเรื่องบริการด้านอนามัย การมารดาและทารกสงเคราะห์ ให้เพียงพอ
แก่ประชาชนที่เพิ่มขึ้น จะต้องมียุทธศาสตร์ มีงานที่จะต้องเพียงพอ
แก่คนหนุ่มที่จะเข้ามาสู่ตลาดงาน ซึ่งนับว่าเป็นปัญหาหลัก ดังนั้น

จึงจะเห็นได้ว่า การพัฒนาสังคมนั้นจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจ

เป็นที่น่ายินดีที่รัฐบาลในปัจจุบันกำลังเร่งรัดการพัฒนาเศรษฐกิจ แต่การอุตสาหกรรมในระยะ แรกย่อม จะ ไม่ สามารถ ที่จะ สร้าง งาน ให้เพียงพอได้ โดยเฉพาะในระยะซึ่งมีประชาชนอพยพจากชนบท เข้าเมืองอยู่เรื่อย ๆ ซึ่งประชาชนเหล่านี้ขาดทั้งความรู้ ขาดทั้งฝีมือ เป็นการยากที่จะได้งานในเมือง ฉะนั้น จึงควรที่จะได้พิจารณาการ ส่งเสริมทางด้านการศึกษาควบคู่กันไปด้วยกับการอุตสาหกรรม โดย ด้านการพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นและการนิคมสร้างตนเอง ย่อมจะเป็นวิธีการที่จะช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของชนบท และชักจูงประชาชนมิให้ อพยพเข้าเมือง เป็นการป้องกันปัญหาสังคมที่เกิดขึ้น

นอกจากนี้ เราต้องคำนึงต่อไปถึงผลทางสังคมที่จะตามยุค พัฒนาการ อุตสาหกรรมซึ่งเรากำลังเร่งรัดในปัจจุบัน ประสพการณ์ ในประเทศทางตะวันตกได้ชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาอุตสาหกรรมมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการพัฒนาปัญหาทางสังคม กล่าวคือ ประการแรก การพัฒนาอุตสาหกรรมได้ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลง ทางสังคม ซึ่งถ้าหากไม่มีการวางแผนป้องกันไว้ก็อาจจะก่อให้เกิด ความเดือดร้อนขึ้นได้ประการที่สอง การพัฒนาอุตสาหกรรมจะต้อง อาศัยปัจจัยทางสังคม โดยอาทิเช่น การที่จะสร้างโรงงานอุตสาหกรรม เราจำเป็นต้องมีคนงานที่มีความรู้ ความชำนาญ ความรับผิดชอบ ตลอดจนการที่โรงงานจะ ดำเนินงานไปโดยเต็ม ประสิทธิภาพ ย่อม

อาศัยความมั่นคงและความปกติสุขของครอบครัวคนงาน โดยเหตุนี้
ทุกประเทศในปัจจุบันได้เห็นถึงความสำคัญในด้านบริการสังคม และ
ถือว่าเป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุนการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ

โดยสรุป หลักการ บริการ สังคม ของเรา ควรจะ เน้น ใน ด้าน
เบื้องต้นและการสร้างรากฐานให้แก่ครอบครัวเป็นประการสำคัญ และ
ควรกำหนดเป็นโครงการระยะยาวไว้สำหรับแก้ปัญหาอนาคตด้วย

๒. บริการสังคม

แม้ว่าบริการด้านสังคม ของ ประเทศไทย จะ ได้ มีการ ปฏิบัติกัน
หลายด้านและบางด้านก็นับว่าดำเนินไปด้วยดี สามารถช่วยเหลือ
ประชาชนผู้ได้รับความเดือดร้อนได้ แต่ยังมีบริการบางอย่างซึ่งยังไม่
เพียงพอกับความต้องการของประชาชน บริการบางอย่างยังจำเป็นที่
จะต้องมีการปรับปรุงแก้ไข เพื่อที่ตามารถจะแก้ปัญหาความเดือดร้อน
ได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ ยังมีความเดือดร้อนบางอย่างซึ่งสมควรที่
จะได้รับการแก้ไขจึงขอหยิบยกประเด็นที่สำคัญจริง ๆ มาพิจารณาดัง
ต่อไปนี้

(๑) การอาคารสงเคราะห์ ปัญหาสำคัญที่เร่งด่วนอันหนึ่ง
ที่เกิดขึ้นในจังหวัดพระนครและธนบุรี ซึ่งจำเป็นที่จะต้องได้รับการ
พิจารณาช่วยเหลือก็คือ ที่อยู่ที่อาศัย การขาดแคลนเรื่องที่อยู่อาศัย
ได้ท้อใจความรุนแรงยิ่งขึ้นทุกปี ทั้งนี้ ก็เพราะประชากรในสองจังหวัด
นี้ได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่ในเวลาเดียวกัน บ้านเช่าของเอกชน
เกือบจะไม่ได้เพิ่มเลย เพราะค่าปลูกสร้างอาคารและค่าที่ดินสูงมาก

จากสถิติของกรมประชาสงเคราะห์ในปี ๒๕๐๔ มีประชาชนยื่นคำร้องขอรับการสงเคราะห์เป็นจำนวนกว่า ๑๕,๐๐๐ ราย ฉะนั้น สมควรที่จะได้จัดสร้างอาคารสงเคราะห์เพื่อช่วยเหลือประชาชนที่มีรายได้น้อยให้มากขึ้น โดยกำหนดจำนวนที่อยู่อาศัยที่จะสร้างขึ้นทุก ๆ ปี หรือระยะ ๓-๕ ปี

(๒) บริการชุมชน ปรากฏว่าในเมืองใหญ่ ๆ เช่น พระนคร ธนบุรี เชียงใหม่ นครราชสีมา และสงขลา มีผู้คนอาศัยมาก อยู่กันอย่างแออัด ขาดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและสถานที่สำหรับเล่นกีฬา หรือหาความรู้ในเวลาว่าง เนื่องจากเขาจวนไม่สามารถใช้เวลาว่างไปในทางที่ถูกต้อง ฉะนั้น จึงได้ก่อให้เกิดความประพฤติไปในทางที่ไม่ชอบ ก่อความวุ่นวายให้แก่ผู้ปกครองและสังคมอยู่เนือง ๆ ฉะนั้น สมควรที่จะได้จัดสร้างสวนสาธารณะ สนามเด็กเล่น สโมสรเยาวชน ศูนย์ประชาคม เพื่อที่เยาวชนและผู้ใหญ่จะได้ไปพักผ่อนหย่อนใจในวันว่าง หาความรู้และความสำราญ

(๓) บริการทางบ้าน (After care) ในปีหนึ่ง ๆ รัฐบาลต้องใช้จ่ายเงินไปเป็นจำนวนมากในการควบคุมดูแล และให้การอบรมผู้กระทำผิดกฎหมาย และผู้ก่อความไม่สงบต่าง ๆ เช่น ผู้กระทำผิดทางอาญา เด็กกระทำผิดกฎหมาย ผู้เสพยาเสพติดให้โทษ หญิงโสเภณี คนอันธพาล บุคคลเหล่านี้หลังจากที่ได้รับการแก้ไขทางความประพฤติและจิตใจจำนวนไม่น้อยสามารถที่จะกลับตัวเป็นคนดี และครองชีพโดยสงบได้

ในระยะแรกที่พ้นจากการควบคุมของทางราชการ บุคคล เหล่านี้จำเป็นต้องไปหางานทำ และเมื่อได้งานแล้ว ก็จำเป็นต้องปรับตัวเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ ซึ่งตนห่างเหินไปช้านาน ต้องไปสังคมกับเพื่อนเก่า และ เพื่อนใหม่ เนื่องจาก บุคคล เหล่านี้ เคยเป็นบุคคลที่ถูกจับกุมและต้องโทษมาแล้ว ก็มักจะมีความท้อแท้และ เป็นห่วงว่าตนจะถูกรังเกียจเดียดฉันท์ เกิดความจำใจ บางครั้งก็พยายามเก็บตัวเองไม่คบค้าสมาคมกับคนอื่น บางคนหลังจากต่อสู้ทางด้านจิตใจอยู่นาน ในที่สุดก็ไม่สามารถที่จะปฏิบัติต่อไปได้ หันเหไปประพฤติดังเดิมอีก

ถ้าหากบุคคลซึ่งได้มานับประวัติในด้านหนึ่งด้านใดข้างต้นมาแล้ว จะปรับตัวเองเข้ากับสิ่งแวดล้อมนั้นมิใช่เรื่องง่าย จำเป็นที่จะต้องได้รับการช่วยเหลือทุกระยะจากนักสังคมสงเคราะห์ ซึ่งจะเป็นผู้คอยให้กำลังใจแนะนำปัญหา เพื่อแก้ความวิตกกังวลและความไม่สะดวกใจต่างๆ ในเวลาเดียวกัน นักสังคมสงเคราะห์ยังจะพยายามชี้แจงให้ครอบครัว เพื่อนร่วมงาน ตลอดจนนายจ้างได้เข้าใจถึงความรู้สึกนึกคิดของบุคคลเหล่านี้ และพยายามให้ความเห็นอกเห็นใจและให้ อภัย ด้วยวิธีการดังกล่าวนี้จึงจะสามารถที่จะช่วยบุคคลที่ผ่านทุกข์หรือผ่านการอบรมมาแล้วให้สามารถที่จะมีชีวิตโดยปกติสุขได้

บริการดังกล่าวนี้ ทางราชการที่เกี่ยวข้องบางแห่งได้ดำเนินการอยู่บ้างแล้วแต่ยังไม่เพียงพอ สมควรที่จะได้ดำเนินการให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยร่วมมือกับองค์การเอกชนในท้องถิ่น

๓. การกำหนดนโยบายแห่งชาติ

ปัจจุบันนี้ นโยบาย และ แผนงาน ทาง สังคม ย่อม กำหนด และ ปฏิบัติโดยหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เรายังไม่มีนโยบายแห่งชาติ ซึ่งเป็นจุดและเป้าหมาย กลาง ที่จะ แสดง ถึง แผนงาน ของชาติ ทั้งหมด การขาดนโยบายแห่งชาติเป็นสาเหตุอันหนึ่งซึ่งทำให้การบริหารบริการ สังคมในส่วนรวมยังไม่เป็นไปด้วยดี และไม่ได้ผลเต็มที่ ทำให้เกิดการ ทำงานซ้ำกันและโครงการไม่เด่นชัดเป็นที่รับรองได้อย่างงานด้าน การศึกษา สาธารณสุข และอื่น ๆ

ฉะนั้น สมควรที่จะได้พิจารณากำหนดนโยบายสังคมแห่งชาติ ขึ้น นโยบายนี้จะกล่าวถึงปัญหาและความต้องการของชาติในด้าน สังคมในปัจจุบัน และความคาดคะเนปัญหาในอนาคต และในเวลา เดียวกันก็จะกล่าวถึงแผนงาน และ โครงการ ต่าง ๆ ที่จำเป็น จะต้อง ดำเนินการเพื่อส่งเสริมความมั่นคงและความผาสุกของประชากร เมื่อ คำนึงถึงว่า รัฐบาล ปัจจุบันกำลังเร่งรัด โครงการ พัฒนาเศรษฐกิจแห่ง ชาติ ก็ยังทำให้เห็นความจำเป็นที่จะต้องกำหนดนโยบายบริการสังคม แห่งชาติ เพื่อที่จะได้ประสมประสานและสนับสนุนโครงการพัฒนา เศรษฐกิจแห่งชาติด้วย

ในประเทศประชาธิปไตยทั้งหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งตั้งแต่ หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นต้นมา ได้กำหนดนโยบายทางสังคม ไว้เป็น ส่วนหนึ่งของ นโยบาย ของ ชาติ ย่าง ประเทศได้ กำหนด ไว้ใน รัฐธรรมนูญ นโยบายทางสังคมที่กำหนดขึ้นไว้นี้ได้รวมถึงแผนงาน

ด้านสาธารณสุข ด้านการศึกษา การอาคารสงเคราะห์ การแรงงาน
การสาธารณูปการ และการประกันสังคมเข้าไว้ด้วย

๔. หน่วยงาน

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น โครงการบริการสังคมส่วนใหญ่
อยู่ในหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย แต่ในขณะเดียวกันก็มีกระทรวง
ทบวงกรมต่าง ๆ ปฏิบัติงานคล้ายคลึงหรือใกล้เคียงกัน ฉะนั้น ก็มี
งานบางอย่างจึงเป็นงานอย่างเดียวกันทำอยู่หลายหน่วยงาน เช่น
อาคารสงเคราะห์ ขณะนี้มีหน่วยงานระดับกรมทำอยู่หลายแห่ง อาทิ
ธนาคารอาคารสงเคราะห์ สำนักงานอาคารสงเคราะห์ กองเคหสถาน
ของกรมประชาสงเคราะห์ กรมสวัสดิการทหารบก เรือ และอากาศ
นอกจากนี้ แม้ว่า หน่วยงานใน ด้านบริการ สังคมจะมีหลาย
หน่วย แต่หน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่ในด้านนี้โดยตรงก็มีเพียงชั้นระดับ
กรมเท่านั้น เช่นกรมประชาสงเคราะห์ กรมราชทัณฑ์ กรมการปกครอง
ศาลคดีเด็กและเยาวชน หากจะนำกรมเหล่านั้นเข้าอยู่ในกระทรวงเดียว
กัน ย่อมทำให้การปฏิบัติงานได้ผลยิ่งขึ้นเพราะการประสานงานและ
ร่วมมือย่อมทำได้ง่ายและรวดเร็ว

BIBLIOPGRAPHY

1. General reference

Abbott, Edith. **Public Assistance**, Vol. I., **American Principles and Policies** University of Chicago Press, Chicago 1940.

Abbott, Edith. **Some American Pioneers in Social Welfare**, Selected Documents with Editorial Notes. University of Chicago Press, Chicago

Abbott, Grace. **The Child and the State**. Selected Documents, with Introductory Notes. 2 vols. Chicago: University of Chicago Press, 1938.

Abbott, Grace **From Relief to Social Security**. University of Chicago Press, Chicago.

American Association of Social Workers. **Social Work Year Book** Blumenthal, Louis H. **Administration of Group Work**. Association Press, New York. 1948

Breckenridge, Sophonisha P. **Public Welfare Administration in the United States** Selected Documents. University of Chicago Press, Chicago. Rev. ed. 1938

Bowley. **Housing and the State**. 1919-1944 George Allan and Unwin Ltd.

Burns, Eveline M., **The Social Security and Public Policy** Mc Graw-Hill co. New York

De Schweinitz, Karl. **People and Process in Social Security** Washington: American Council on Education

Fink Arthur E. **The Field of Social Work**, Henry Holt & Co., New York

Friedlander, Walter A. **Introduction to Social Welfare.**
Prentice Hall Inc. N.J.

Howard, Donald. S. **The WPA and Federal Relief Policy** Russel sage Foundation New York.

Haber, William, and Cohen, Wilbur J. **Readings in Social Security.** New York Prential-Hall, Inc. 1948

Harris. R.W. **National Health Insurance 1911-1946.**
George Allan and Unwin Ltd.

Hanchette, Helen W. and others. **Some Dynamics of Social Agency Administration.**

Leyendecker. **Problems and policy in Public Assistance,** Harper Co.

Johnson. Arlien. **The Administrative Process in Social Work.** Proceedings, National Conference of Social Work 1946,

U.N. **International Survey of Programmes of Social Development.**

Ruopp, Phillips, **Approaches to Community Development,** W. Van Hoeve Ltd.

McMillan, Wayne **Community Organization for Social Welfare** Chicago: University of Chicago Press. 1945.

Merriam, Lewis **Relief and Social Securily Was-**
hington: The Brookings Institution, 1946.

Miles, P. Artheer. **An Introduction to Public Welfare.** D.C. Heath and Company Boston

Stevenson, Marietta. **Public Welfare Administration**
New York: McMillan, 1938

Social Security Board, Washington D.C. **Social Security in America** U.S. Governmental Printing Office, Washington 1937

Ruth Roup. **Intergovernmental Relations in Social Welfare.** University of Minnesota Press.

U.N. Department of Economic and Social Affairs **Assistance to the Needy in Less-Developed Areas.**

U.N. **International Survey of Programmes of Social Development.**

U.N. Department of Economic and Social Affairs **International Survey of Social Development**

U.N. **Method of Social Welfare Administration**

U.N. Publications

U.N. **Methods of Social Welfare Administration**

U.N. Publications

U.N. **Preliminary Report on the World Social Situation** U.N. Publications

White R. Clyde **Administration of Public Welfare.** Second edition. American Book C.

Witmar H.L. **Social Work-An Analysis of a Social Institution.** Rinehart & Co. Inc. New York

2. **Organization for Social Welfare Administration**

Abbott, Edith **Public Assistance,** Select Documents with Introductory Notes, vol I. Chicago: University of Chicago Press. 1940.

Burns, Eveline M. **The American Social Security System.** Boston: Houghton, Mifflin Co., 1949

Burns, Eveline M. **The Social Security and Public Policy** McGraw-Hill Co. New York

Miles, P. Arthur. **An Introduction to Public Welfare.** D.C. Heath and Company Boston

Stevenson, Marietta. **Public Welfare Administration** New York: McMillan, 1938

Stroup, H.H. Social Work-Introduction to the field.

White, R. Clyde **Administration of Public Welfare.** Second edition. American Book Co.

3. Public Welfare Program in Various Countries

Fleisher, Wilfrid. **Sweden, the Welfare State.** The John. Day Co. New York.

Marsh, **Nation Insurance and Assistance in Great Britain.** Pitman Co.

Mendelsolm, Ronald. **Social Security in the British Commonwealth.** University of London. 1954.

The National Council of Social Service - **Public Social Services.** Handbook of Information.

U.N. Technical Assistance Programme - **Social Services in Burma.** A report prepared for the Government of Burma by the U.N. Social Services Mission to Burma.

4. Bibliography Relating to Social Welfare In Thailand

Andrew, James M.

Siam, 2nd Rural Economic Survey, 1934-1935, Bangkok Times Press, 1935

- Angsusingha, Pakorn: **Public Welfare in Thailand,**
Department of Public Welfare
- Angsusingha, Pakorn: **Public Assistance Policies,**
Department of Public Welfare
- Angsusingha, Pakorn: **Public Welfare-Today & To-
morrow,** Department of Public
Welfare
- Ban, David H.: **Agricultural Economic Survey
of Sarapee District, Province,
Thailand,** Mimeographed, FAO,
Bangkok, 1, 1951.
- Coles, Dr. Flournoy A.: **Aspect of Land Reform, U.S.**
Special Technical and Economic
Mission to Thailand, Bangkok 1951.
- DeYoung John E.: **Village Life in Modern Thai-
land,** University of California
Press, 1955.
- Department of Public **Social Service in Thailand,**
Welfare: May 1950.
- Embree, John Fee: **Thailand-A Loosely Struc-
tured Social System,** American
Anthropologist, Vol. 52, Part 2,
April, 1961.
- Food and Agriculture **The 1953 Year Book, Vol. 7.**
Organization:
- Fox, Morris G.: **Social Welfare in Thailand,**
U.N. Technical Assistance Admini-
stration

- Ingram, James O. **Economic Changes in Thailand since 1850**, Stanford University Press, California 1955.
- Janlekha. Kamol: **A Study of the Economic of a Rice Growing Village in Central Thailand**, Ministry of Agriculture
Department of Vocational Education, **A Brief History Number of Students & Teachers**, 1961.
- Johnson, Walter B. & White, K.V.: **The Administration of Public Social Welfare Services in Thailand**, Mimeographed, Institute of Public Administration, Thammasat University.
- Klausner, William J.: **William J. Klausner's Progress Report 1956**, Mimeographed.
- London, Kenneth Perry: **Siam in Transition**, University of Chicago Press, 1939.
- McMillan, Robert T.: **Community Development and Future of Thailand** Mimeographed.
- McMillan, Robert T.: **Village Problems in Thailand and Possible Solutions**. Mimeographed.
- Ministry of Agriculture: **Annual report for the year 1950 to the FAO of United Nations**, Bangkok, 1950.

- Ministry of Agriculture : **Farm Economic Survey 1953.**
- Ministry of Agriculture : **Thailand, and Her Agriculture Problems,** Bangkok, 1950.
- Modge, Charles : **Village Community in the Northeast.** U.N. Publication.
- Pillai, P.P. : **Labor in Southeast Asia,** New Delhi, Rervy Printings Press, 1951.
- Pringle, Richard : **Report on Cooperatives in Thailand,** U.S. Special Technical and Economic Mission to Thailand, Mimeographed, Bangkok, November 1951.
- Ryan & Johnson : **Local Government in Thailand,** Mimeographed, Institute of Public Administration Thammasat University.
- Sharp, Lauriston : **First Progress Report on Cornell Thailand Project,** August 1 - November 1, 1948, 1954
- Sharp Lauriston,
Hazel M. Hauck, Kamol
Janlekha and Robert
B. Textor : **Siamese Rice Village - A Preliminary Study of Bangchan,** 1948-49 Aksoniti Printing Press, Bangkok, 1954
- Thailand Royal
Irrigation Department : **Reports on the benefits which have already accrued to the state by irrigation works already completed and what**

benefit may be expected from works still to be undertaken. Bangkok, 1929.

- Thanakul, Kearti: **An Outline of Social Welfare Services in Thailand**, Mimeographed.
- Thomson, Virginia M.: **Labor Problems in Southeast Asia**, New Haven, Yale University Press, 1947.
- Udyanin, Kasem & Smith, Rufus D.: **The Public Services in Thailand**, International Institute of Administration Services, Brussels, 1954.
- U.N. Publication :
1. **Annual Report on Child and Youth Welfare**, U.N. Department of Social Affairs.
 2. **Comparative Survey on Juvenile Delinquency (Aisa)**
 3. **Methods of Administering Assistance to the Needy.**
 4. **Methods of Social Welfare Administration.**
 5. **International Survey of Social Security**, International Labor Office.
 6. **Survey Before Development in Thai Village.**

- United States
Department of State: **Thailand, Its People and Economic,** Far Eastern Series 3958 Wash., Superintendent of Documents 1950.
- Vella, Walter F.: **The Impact of the West on Government in Thailand,** Berkeley's University of California Press, 1955.
- Zimmerman, Carle C.: **Siam, Rural Economic Survey, 1930-31,** Bangkok Times, Press, Ltd., Bangkok, 1931.

5. Personnel Administration

- American Association of Social Workers. **Standards for the Professional Practice of Social Work**
- Klein, Alice C. **Civil Service in Public Welfare**
New York: Russell Sage Foundation, 1940.
- Merriam, Lewis, **Public Personnel Problems.** Washington the Brookings. Institution 1938.
- National Council on Social Work Education. Ernest V. Hollis, and Alice L.T. Taylor. **Social Work Education in the U.S.** New York Columbia University Press, 1956.
- Street, Elwood. **A Handbook for Social Agency Administration** Harper and Bros. New York.

Financing the Welfare Services

Buchler, Alfred. G. - **Public Finance.** New York: McGraw-Hill Book Co., 1936

Burns, Evelive M. Op. cit.

Merriam, Ida C. **Social Security Financing.** Federal Security Agency, Social Security Administration Street, Elwood. Op. cit.

Withers, William, **Financing Economic Security in the United States.** New York: Columbia University Press, 1939.